

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klenov na roky 2024-2030

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klenov na roky 2024-2030
Územné vymedzenie:	Obec Klenov
Územný plán obce schválený (A/N):	Áno
Dátum schválenia PHSR:	23.05.2024, uznesením č. 56/8/2024
Dátum platnosti:	Od 24.05.2024 do 31.12.2030
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne dňa:	28.05.2024
Vypracoval:	RNDr. Radomír Babiak, PhD., www.dokumentypreobce.sk

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

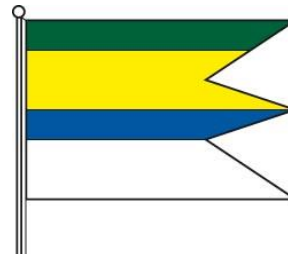

Erb a vlajka obce

Erb obce

vlajka obce

Blazón erbu:

V modrom štíte v zelenej oblej pažiti stojaci strieborný žerjav v zlatej zbroji, pravou nohou držiaci striebornú skalú.

Komentár:

Prírodný motív inšpirujúci sa rodovou symbolikou podľa odtlačku pečatidla obce z roku 1786.

Základné údaje

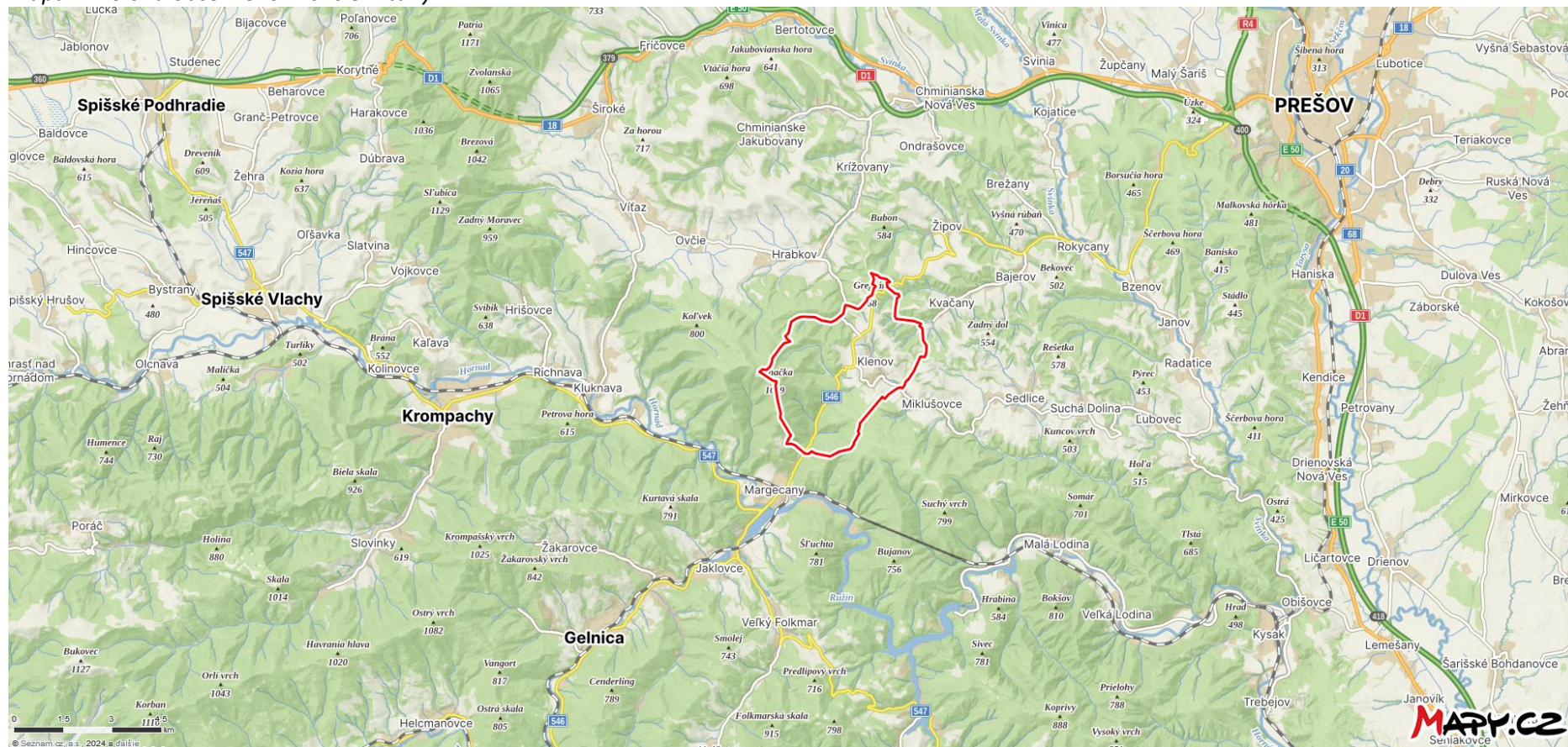
Samosprávny kraj:		Prešovský
Okres:		Prešov
Historický región:		Šariš
Poloha obecného úradu:		48.927005°N, 21.057645°E
Nadm. výška pri obec. úrade:		537 m.n.m.
Rozloha katastra:		1 537 ha k 31.12.2023
Počet obyvateľov:		225 k 31.12.2023
Hustota obyvateľstva:		15 obyv./km ²
PSČ:		082 44
Evidenčné číslo vozidiel:		PO (do 31.12.2022)

Oficiálne kontakty

Adresa:		Obec Klenov
		Obecný úrad č. 140
		082 44 Klenov
Web:		www.klenov.sk
Email:		obecklenov@gmail.com
Telefón:		051 / 778 22 02
IČO:		00327255

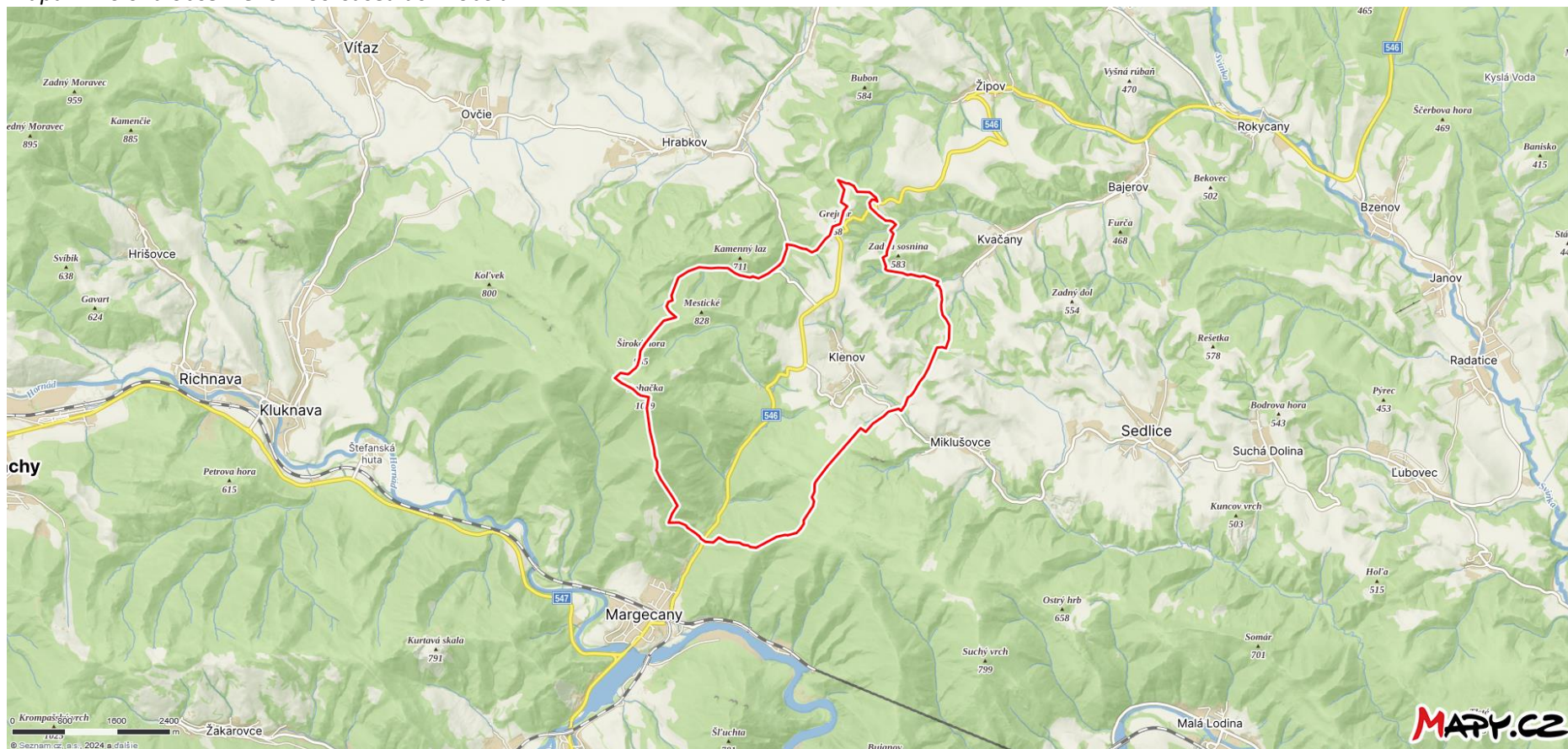
Mapa 1: Poloha obce Klenov - širšie vzťahy

Zdroj: mapy.cz

Mapa 2: Poloha obce Klenov voči susediacim obciam

Zdroj: mapy.cz

OBSAH

ÚVOD	7
ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE KLENOV NA ROKY 2024-2030	8
ANALYTICKÁ ČASŤ	11
ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT	12
A.I ANALÝZA VNÚTORNEHO PROSTREDIA	14
Poloha katastrálneho územia a prírodné pomery	14
Kvalita životného prostredia	14
Ochrana prírody a krajiny	14
Ochrana pred povodňami	15
Svahové deformácie	15
Odpadové hospodárstvo	15
Environmentálne záťaž	15
Obyvateľstvo	16
Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva	16
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku	19
Národnostná a konfesionálna štruktúra	21
Vzdelanostná štruktúra	21
Nezamestnanosť	22
Domový a bytový fond	26
Dopravná infraštruktúra	27
Technická infraštruktúra	28
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby	28
Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport	29
Administratívno-správne služby	30
Bezpečnosť v obci	30
Hospodárske pomery	30
Polohová atraktivita územia	30
Poľnohospodárstvo a priemysel	31
Cestovný ruch	31
Finančné hospodárenie	32
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	34
Štrukturálne fondy v programovom období 2021-2027	35
Zmena klímy	37
STEEP analýza	37
A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	39
SWOT analýza	39
Kľúčové faktory a disparity územia	40
B-STRATEGICKÁ ČASŤ	41

STRATEGICKÁ VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ OBCE	43
STRATÉGIA ROZVOJA	43
C-PROGRAMOVÁ ČASŤ	48
OPATRENIA A PROJEKTOVÉ ZÁMERY PODĽA PRIORITNÝCH OBLASTÍ	49
SÚBOR UKAZOVATEĽOV, VÝSLEDKOV A DOPADOV	56
D-REALIZAČNÁ ČASŤ	60
AKČNÝ PLÁN OBCE	61
ADMINISTRATÍVNE, ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PHSR	64
STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE	64
SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA	64
E-FINANČNÁ ČASŤ	66
INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN	67
MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA A FINANČNÝ RÁMEC	68
SYSTÉM HODNOTENIA A ZARAĐOVANIA PROJEKTOVÝCH ZÁMEROV DO FINANCOVANIA	74
ZÁVER	75
PRÍLOHY	76
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PHSR	77
ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PHSR	78
ZOZNAM MÁP, TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A FORMULÁROV	79

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klenov na roky 2024-2030“ (ďalej len „PHSR“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PHSR nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategickej časti sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klenov na roky 2024-2030

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klenov na roky 2024-2030
Forma spracovania	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klenov na roky 2024-2030 (ďalej len „PHSR 2024-2030“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov. PHSR bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými tak v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, ako aj v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.
Riadenie procesu spracovania	Za riadenie procesu spracovania zodpovedá riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu sú: Za obec: <u>Koordinátor riadiaceho tímu</u> Kamila Bogdaňová – starostka obce Za zhotoviteľa: <u>Člen riadiaceho tímu</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD. – externý odborník Riadiaci tím zodpovedá za: - celkovú koordináciu spracovania PHSR 2024-2030, - zostavenie Zámeru spracovania PHSR, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie strategickej vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky, - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie.
Obdobie spracovania	Február -marec 2024
Financovanie spracovania	Z rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR (2024)												
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod		X										
Analytická časť		X										
Strategická časť		X										
Programová časť		X										
Realizačná časť		X	X									
Finančná časť			X									
Záver			X									

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3 (Ú8): Štruktúra dokumentu

Úvod

táto časť zahŕňa:

- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR,
- stručné zhrnutie východiskových koncepcných dokumentov, týkajúcich sa vymedzeného územia,
- zámer spracovania PHSR.

Analytická časť

táto časť zahŕňa:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení.

Strategická časť

táto časť zahŕňa:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť

táto časť zahŕňa:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Realizačná časť

táto časť zahŕňa:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky – vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Finančná časť

táto časť zahŕňa:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

táto časť zahŕňa:

- informáciu o schválení a zverejnení PHSR.

Prílohy

táto časť zahŕňa:

- Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva),
- Zoznam skratiek použitých v PHSR.

Analytická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Analytická časť PHSR obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce. Sú v nej prezentované odhady budúceho vývoja obce, ako aj možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klenov na roky 2024-2030 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Územný plán obce Klenov	priebežne	lokálna	Obecný úrad Klenov
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Klenov
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030	2021-2030	regionálna	http://po-kraj.sk
Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja	priebežne	regionálna	http://po-kraj.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	do 2030	národná	www.mirri.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.mindop.sk
Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030	do 2030	národná	www.minv.sk
Partnerská dohoda 2021-2027	2021-2027	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačný program Slovensko 2021-2027	2021-2027	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Agenda 2030	do 2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Klenov Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.klenov.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk www.scitanie.sk
Bývanie	Obec Klenov Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.klenov.sk www.scitanie.sk
Hospodárstvo	Obec Klenov Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Obchodný register Živnostenský register	www.klenov.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Klenov Centrum vedecko-technických informácií	www.klenov.sk www.cvtisr.sk
Zdravotníctvo	Obec Klenov	www.klenov.sk
Sociálna sféra	Obec Klenov Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.klenov.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

A.I Analýza vnútorného prostredia

Poloha katastrálneho územia a prírodné pomery

Obec Klenov leží v Prešovskom kraji, v okrese Prešov. Jej katastrálne územie susedí s katastrálnymi územiami obcí Hrabkov, Žipov, Kvačany, Miklušovce a Margecany.

Geologická stavba územia je veľmi pestrá – sever a severovýchod tvoria súvrstvia vrchnej kriedy a paleogénu vnútorných Karpát (pieskovce, ílovce, miestami vápence a zlepenice). Centrálnou časťou katastra obce prechádza pás mezozoika vnútorných Karpát (kremence, pieskovce a ílovité bridlice). Južným a severozápadným smerom od oblasti sa tiahnu vrstvy zlepenecov, pieskovcov, bridlíc, ryolitových/dacitových vulkanitov mladšieho paleozoika vnútorných Karpát. Južnú časť katastra obce tvoria vrstvy staršieho paleozoika – proterozoika veporika a tatrika (pararuly, ruly, migmatity a svory). Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty. Centrálnou časťou katastra obce vedie hranica medzi Vnútornými a Vonkajšími Západnými Karpatami. Severná časť katastra patrí do subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, Podhôrno-magurskej oblasti, celku Šarišská vrchovina a častí Šarišská brázda a Širocká brázda (s rovnomennými geomorfologickými jednotkami). Južná časť katastra patrí do subprovincie Vnútorné Západné Karpaty, oblasti Slovenského rudohoria a celku Čierna hora. V rámci tohto celku zasahujú do katastra obce dva podcelky – Roháčka a Bujanovské vrchy (s rovnomennými geomorfologickými jednotkami).

Hydrologicky patrí kataster obce do úmoria Čierneho mora a povodia Hornádu. Sústavu vodných tokov v území tvoria predovšetkým Sopotnica a Bystrá (ľavostranné prítoky Hornádu). Tie sú dopĺňané sústavou bezmenných vodných tokov. Rieky a potoky na území obce majú v severnej časti dažďovo-snehový režim odtoku s najvyššou vodnosťou v marci až apríli (s najvyššími prietokmi v marci) a najnižšou vodnosťou v septembri. V južnej časti katastra majú rieky snehovo-dažďový režim odtoku s najvyššou vodnosťou v marci až máji (s najvyššími prietokmi v apríli) a najnižšou vodnosťou v januári až februári, resp. septembri až októbri. Kataster obce leží v dvoch hydrogeologických rajónoch - MG 124 (mezozoikum a kryštalikum Čiernej hory) a P 122 (paleogén povodia Svinky). Územie patrí do mierne teplej klimatickej oblasti, okrskov M7 (mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový) na severe a M5 (mierne teplý, vlhký s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový). Centrom katastra prechádza výbežok chladnej klimatickej oblasti, okrsku C1 (mierne chladný, veľmi vlhký). Územie obce je málo bohaté na vlahu – priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje na úrovni cca 600 – 800 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok okolo 20 – 30 mm, v júli cca 80 – 100 mm.

Z pôdných typov sa v katastri obce nachádzajú najmä kambizeme - kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové. Ostrovčekovito sa tu nachádzajú aj rendziny a podzoly. Z hľadiska fyto geografického členenia patrí kataster obce do dubovej fyto geograficko-vegetačnej zóny, okresu Šarišská vrchovina a Čierna hora a bukovej fyto geograficko-vegetačnej zóny, okresu Volovské vrchy. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje územie obce do provincie listnatých lesov podkarpatského úseku.

Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Z aspektu územnej ochrany prírody leží kataster obce Klenov v území s I. stupňom ochrany prírody a krajiny (ktorým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny územie celej Slovenskej republiky). Priamo v katastri obce sa nenachádzajú žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územia ani prvky ochrany prírody s 2. alebo vyšším stupňom ochrany.

Z hľadiska medzinárodných chránených území, patriacich do siete NATURA 2000, nezasahuje do katastra obce Klenov žiadne územie európskeho významu. Zasahuje tu však Chránené vtáčie územie Volovské vrchy. CHVÚ je pod správou NP Slovenský kras, pričom ide o rozsiahle územie o rozlohe

121 854 ha. Lokalita je jednou z troch najvýznamnejších oblastí na Slovensku pre hniezdenie druhov *Ciconia nigra*, *Pernis apivorus*, *Strix uralensis*, *Picus canus*, *Dryocopus martius*, *Ficedula parva* a *Ficedula albicollis*. Cieľmi programu starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy sú najmä zlepšenie stavu štyroch druhov vtákov - hlucháňa hôrneho, tetrova hoľniaka, orla kríľavého a pôtika kapcavého.

Ochrana pred povodňami

Z hľadiska ochrany pred povodňami sa v katastri obce Klenov nachádza viacero problémových lokalít s potenciálom záplav. Ide najmä o povodie niektorých malých tokov, ktoré sa pri výdatnejších zrážkach a prívodových dažďoch vylievajú a spôsobujú problémové situácie. S ohľadom na zmenu klímy a čoraz častejšie extrémne prejavy počasia je namieste realizovať v obci rôzne protipovodňové a vodozádržné opatrenia, spolu s celým komplexom ďalších adaptačných opatrení v dôsledku zmeny klímy.

Svahové deformácie

Významným problémom z hľadiska potenciálneho ohrozenia obyvateľstva sú zosuvy pôdy, ktoré sa nachádzajú v katastri obce. Najväčšie problémy spôsobujú 2 zosuvy – jeden v intraviláne a jeden v extraviláne obce. Obzvlášť dôležitým (pre bezpečnosť obyvateľov) je zosuv v intraviláne obce, ktorý sa nachádza priamo v jej strede, pri budove hasičskej zbrojnice. Tento zosuv ohrozuje miestnu komunikáciu, pričom potenciálne sú ohrozené aj príslušné budovy (rodinné domy). Druhý zosuv sa nachádza v extraviláne obce. Tento je masívny, oveľa výraznejší ako ten v intraviláne – z hľadiska bezpečnosti však nepredstavuje také ohrozenie osôb a majetku, ako ten prvý. Dôležitým opatrením je preto realizácia rôznych úprav a zásahov v záujme eliminácie týchto svahových deformácií.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu je pomerne dobrá, za rok 2023 dosiahla 55 %. Obec teda v tomto ukazovateli takmer plní ciele v oblasti nakladania s odpadmi, stanovené pre Slovenskú republiku (dosiahnuť mieru recyklácie na úrovni 60 %).

Na zber zmesového komunálneho odpadu sa používajú KUKA nádoby alebo veľkoobjemové kontajnery (VOK). V obci je zavedený kalendárový systém zberu zmesového odpadu – všetky nádoby na zmesový odpad sa vyvážajú v pravidelných intervaloch. Na triedený zber papiera, plastov, kovov, skla a kompozitných obalov sa používajú plastové vrecia alebo kontajnery. Na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu zabezpečila samospráva obce do každého rodinného domu domáci kompostér. V záujme kvalitnejšieho a efektívnejšieho nakladania s odpadmi v obci by bolo vhodné vybudovať zberný dvor (napr. prostredníctvom spoločnej výstavby zberného dvora pre viaceré obce).

Environmentálne záťaž

Podľa Informačného systému environmentálnych záťaží, vedeného Ministerstvom životného prostredia SR, je na území obce Klenov evidovaná jedna environmentálna záťaž:

Tabuľka 3: Environmentálne záťaž v obci Klenov

Názov environmentálnej záťaže	Identifikátor	Register*
PO (005) Klenov – skládka KO	SK/EZ/PO/1429	Register C

* Register A: Pravdepodobná environmentálna záťaž

Register B: Environmentálna záťaž

Register C: Sanovaná/rekultivovaná lokalita

Zdroj: <http://envirozataze.enviroportal.sk>

Ide o čiastočne rekultivovanú skládku, prevádzkovanú za osobitných podmienok, t.j. nespĺňajúcu kritériá Nariadenia vlády č. 606/1992 Zb. a neskorších predpisov. Prevádzkovaná bola do roku 2000. Objem skládky je 25 100 m³.

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Klenov za posledných 10 rokov. Počet obyvateľov sa v tomto období znížil o 6 (z 231 v roku 2014 na 225 v roku 2023).

Tabuľka 4: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

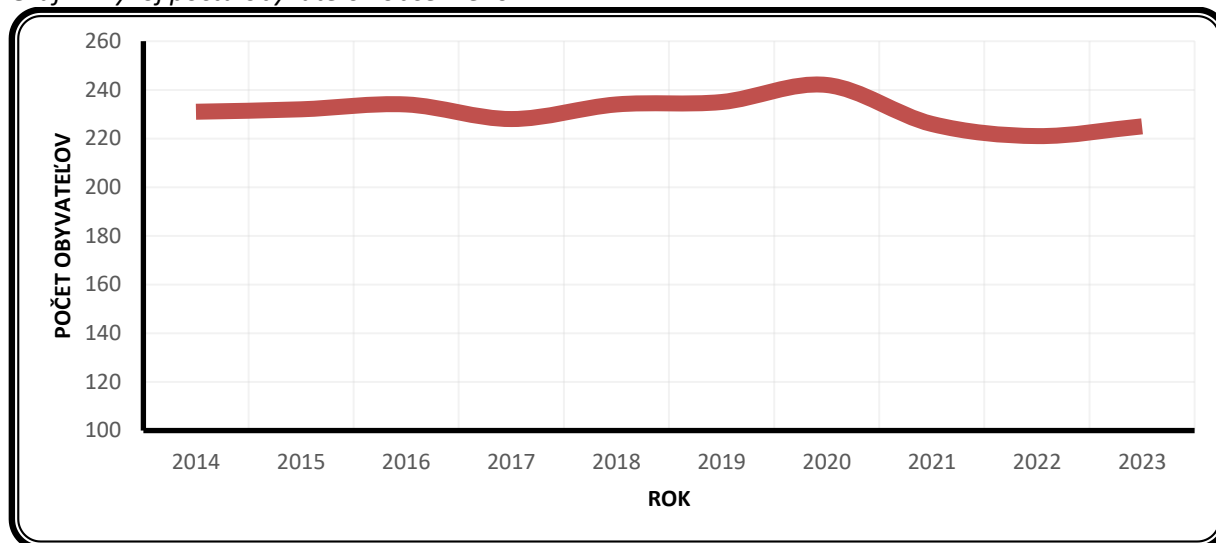
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet obyvateľov (k 31.12.)	231	232	234	228	234	235	242	226	221	225
Živonarodení	1	2	6	1	3	3	6	3	3	1
Zomrelí	2	5	4	6	3	8	3	3	7	5
Bilancia prirodzeného pohybu	-1	-3	2	-5	0	-5	3	0	-4	-4
Pristáhovaní	15	5	5	5	11	6	5	1	5	12
Vystáhovaní	6	1	5	6	5	0	1	14	6	2
Migračné saldo	9	4	0	-1	6	6	4	-13	-1	10
Bilancia celkového pohybu	8	1	2	-6	6	1	7	-13	-5	6
Hr.m. živorodenosti (‰)	4,3	8,6	25,6	4,4	12,8	12,8	24,8	13,3	13,6	4,4
Hr.m. úmrtnosti (‰)	8,7	21,6	17,1	26,3	12,8	34,0	12,4	13,3	31,7	22,2
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	-4,3	-12,9	8,5	-21,9	0,0	-21,3	12,4	0,0	-18,1	-17,8
Hr.m. imigrácie (‰)	64,9	21,6	21,4	21,9	47,0	25,5	20,7	4,4	22,6	53,3
Hr.m. emigrácie (‰)	26,0	4,3	21,4	26,3	21,4	0,0	4,1	61,9	27,1	8,9
Hr.m. migračného salda (‰)	39,0	17,2	0,0	-4,4	25,6	25,5	16,5	-57,5	-4,5	44,4
Hr.m. celkového prírastku (‰)	34,6	4,3	8,5	-26,3	25,6	4,3	28,9	-57,5	-22,6	26,7

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Počet obyvateľov obce stagnuje. V podstate možno konštatovať, že v ostatných 10 rokoch len osciluje cca okolo úrovne 230.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Klenov

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

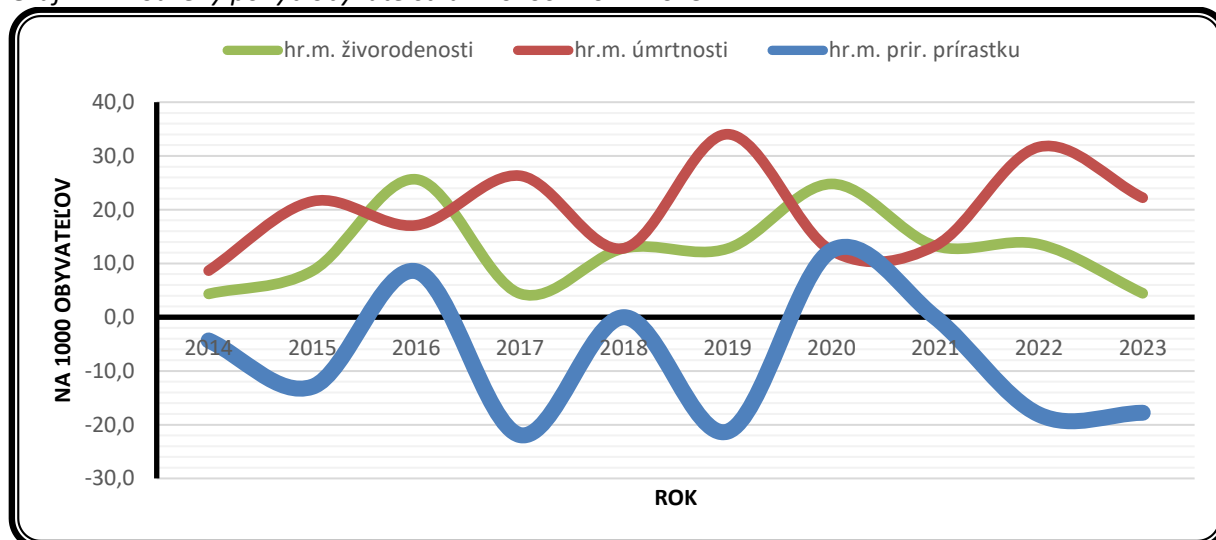
Úroveň natality za posledných 10 rokov mala nevyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 4-26 ‰ (čo je však v obciach s takýmto nízkym počtom obyvateľov prirodzené). Počet narodených detí sa v obci medziročne pohyboval v rozmedzí 1-6. Priemerná hodnota ukazovateľa hrubej miery živorodenosti za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola v Klenove 12,5 ‰. Obec teda v tomto ukazovateli dosahuje pomerne priaznivé hodnoty. Pre porovnanie, v okrese Prešov sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 12,0 ‰, v Prešovskom kraji rovnako 12,0 ‰ a v Slovenskej republike na úrovni cca 9,5 ‰.

Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, podobne ako u živonarodených, taktiež menej vyrovnaný priebeh. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2014 (2 osoby), najviac v roku 2019 (8 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 8,7 po 34,0 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v Klenove až 20,0 ‰. V obci teda môžeme pozorovať oveľa vyššiu mieru úmrtnosti akú má Slovenská republika (cca 11,0 ‰), Prešovský kraj (9,5 ‰) i okres Prešov (cca 9,0 ‰).

Takéto hodnoty hrubej miery živorodenosti a hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Klenova. Obec bola počas väčšiny hodnoteného obdobia populačne stratová (6x), 2x bola bilancia vyrovnaná (2018 a 2021) a pozitívnu bilanciu prirodzeného pohybu zaznamenala len 2x. Hrubá miera prirodzeného prírastku sa v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od -21,9 ‰ po 12,4 ‰. Z dôvodu takejto kombinácie natality s mortalitou bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov neefektívna. Celkovo možno konštatovať, že prirodzenými populačnými procesmi dochádzalo v obci k úbytku obyvateľov.

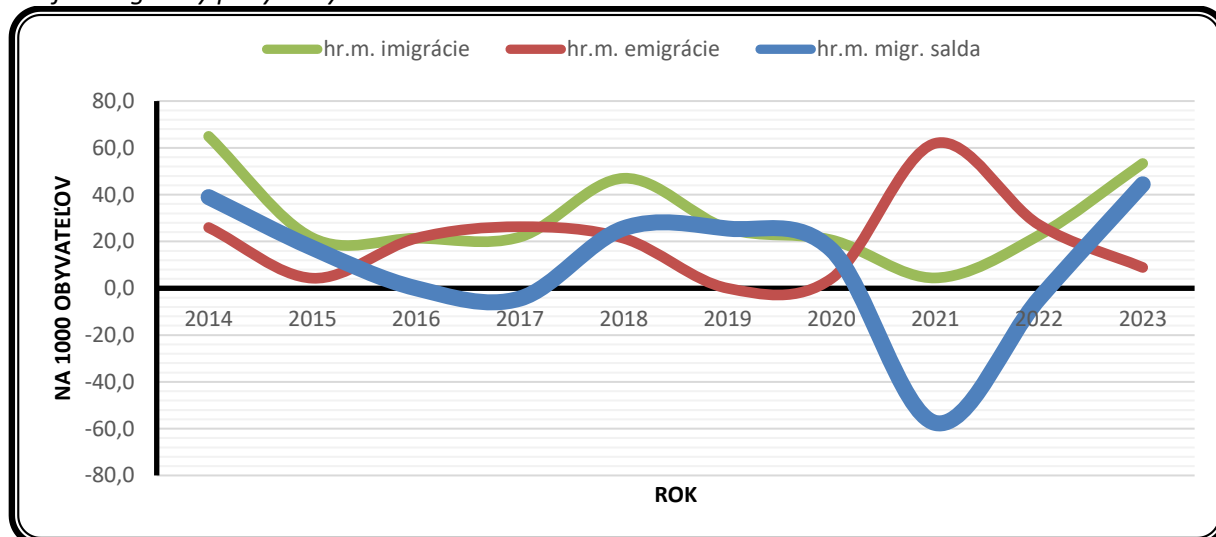
Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Zatiaľ čo vývoj prirodzeného pohybu je v obci negatívny, vývoj z hľadiska migračného pohybu už takým nie je. Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 30,3 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo 7,0 osoby). Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala nižšie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 20,1 ‰ (v priemere 4,6 vystahovaných osôb ročne). Výsledkom hore uvedených procesov bol priaznivý vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -13 osôb v roku 2021 po +10 osôb v roku 2023. Kladné migračné saldo obec zaznamenala 6x, v roku 2016 bolo migračné saldo nulové a 3x bolo migračné saldo záporné. Väčšinu hodnoteného obdobia teda obec vykazuje pozitívnu bilanciú migračného salda. Možno teda konštatovať, že trend vývoja za posledných 10 rokov je priaznivý.

Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023

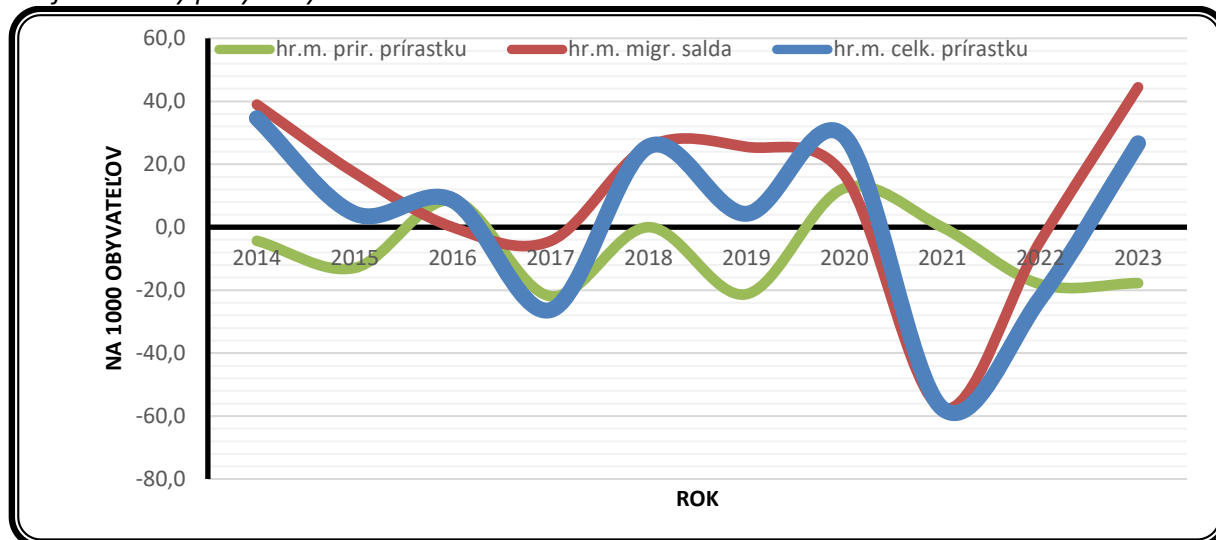
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas väčšiny hodnoteného obdobia záporné hodnoty (viac ľudí v týchto rokoch zomrelo ako sa ich narodilo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov poväčšine klesal. Naproti tomu, hrubá miera migračného salda dosahovala väčšinou kladné hodnoty, znamenajúce migračný prírastok obyvateľstva (viac ľudí sa do obce v danom roku prisťahovalo ako sa z nej vystahovalo).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je takmer vyrovnaná bilancia celkového pohybu obyvateľstva obce Klenov za ostatných 10 rokov. Celkovú situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť skôr negatívne (keďže počet obyvateľov zo strednodobého hľadiska nerastie, ale v podstate len osciluje okolo určitej úrovne).

Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

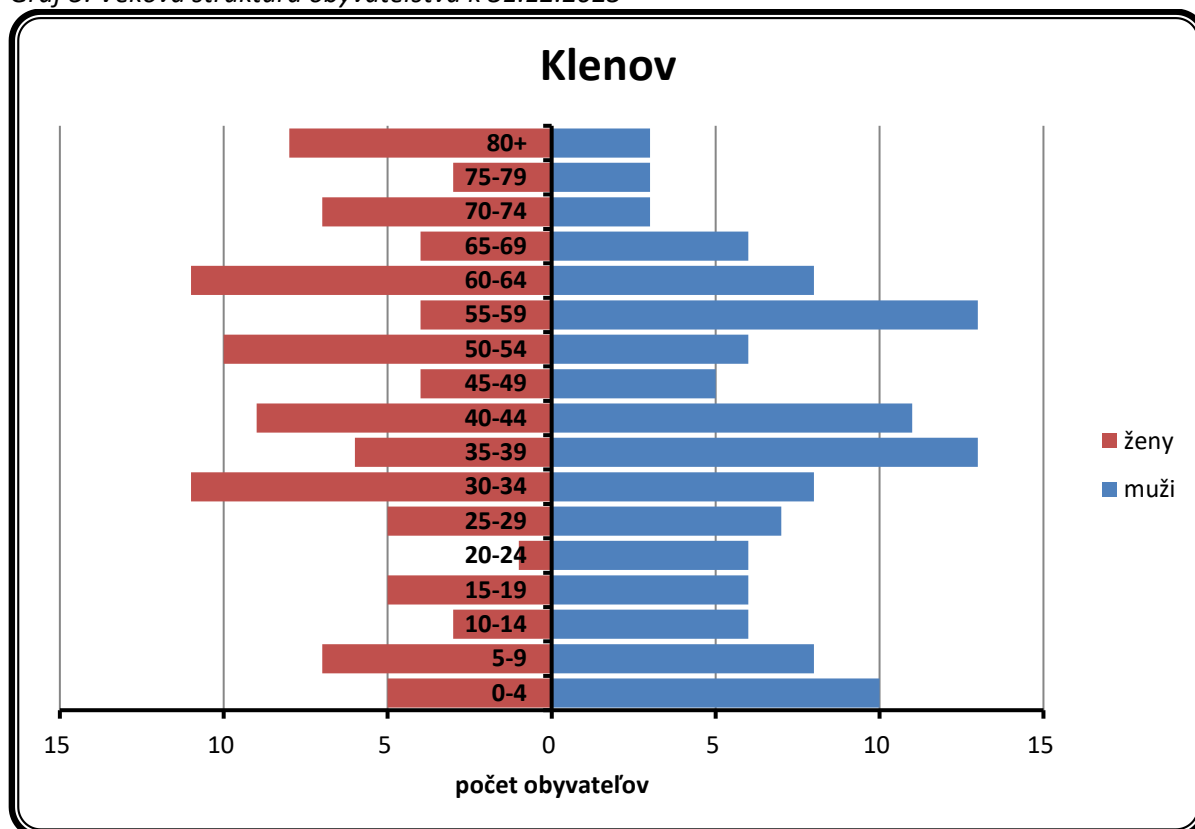
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku

Veková pyramída obyvateľstva Klenova ukazuje, že v obci sa z pohľadu demografickej reprodukcie nachádza regresívny typ populácie, keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) nedosahuje početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 39 k 89 k 31.12.2023). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva Klenova majú vekové skupiny (podľa poradia) 40-44 ročných (20 obyvateľov) a ďalej 30-34, 35-39 a 60-64 ročných (všetky skupiny zhodne po 19 obyvateľov). K 31.12.2023 tu spomedzi 225 obyvateľov žilo 39 detí do 14 rokov a 37 seniorov vo veku nad 65 rokov. Zo spomínaných 225 obyvateľov tu k uvedenému dátumu žilo 122 mužov a 103 žien.

V nadväznosti na typ vekovej pyramídy a typ populácie možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude prostredníctvom prirodzeného pohybu počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) klesať.

Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2023

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Obyvateľstvo obce mladne. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, priemerný vek obyvateľstva sa za ostatných 10 rokov znížil zo 43,75 na 41,68 rokov. V porovnaní s priemerom Slovenskej republiky žije v obci aktuálne obyvateľstvo s takmer rovnakým priemerným vekom.

Tabuľka 5: Vývoj priemerného veku obyvateľstva

Priemerný vek / rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Klenov	43,75	44,21	44,03	43,60	44,02	43,67	42,61	41,97	42,36	41,68
Slovenská republika	39,60	39,87	40,13	40,37	40,59	40,82	41,06	41,26	41,39	41,62

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, mierne prevláda predproduktívna zložka (0-14 r.) nad poproduktívnou zložkou (65+ r.) obyvateľstva, pričom podiel produktívnej zložky je 66,2 %.

Tabuľka 6: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín

k 31.12.2023	Počet obyvateľov	Veková štruktúra obyvateľov					
		počet			podiel (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Klenov	225	39	149	37	17,3	66,2	16,4

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Národnostná a konfesionálna štruktúra

Národnostné zloženie obyvateľstva Klenova bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 takmer homogénne, keďže v ňom podľa jeho výsledkov výrazne dominovala slovenská národnosť s 96,7 % obyvateľov (231 z 239 osôb).

Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	Počet obyvateľov	Podiel (%)
slovenská	231	96,7
česká	1	0,4
poľská	2	0,8
iná	1	0,4
nezistená	4	1,7
SPOLU	239	100,0

Zdroj: SODB 2021

V konfesionálnej štruktúre obyvateľstva v čase Sčítania 2021 prevládalo gréckokatolícke vierovyznanie s 51,0 % obyvateľov (122 z 239 obyvateľov), vysoké zastúpenie však mala aj Rímskokatolícka cirkev (33,9 %; 81 obyvateľov). K žiadnemu náboženstvu sa nehlásilo 7,9 % obyvateľov obce (19 osôb) a u 1,7 % obyvateľov (4 osôb) príslušnosť ku konfesiám zistená nebola (SODB 2021).

Tabuľka 8: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania

Konfesia	Počet obyvateľov	Podiel (%)
bez náboženského vyznania	19	7,9
Rímskokatolícka cirkev	81	33,9
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	7	2,9
Gréckokatolícka cirkev	122	51,0
Apoštolská cirkev	1	0,4
Cirkev adventistov siedmeho dňa	2	0,8
pohanstvo a prírodné duchovno	3	1,3
nezistené	4	1,7
SPOLU	239	100,0

Zdroj: SODB 2021

Vzdelanostná štruktúra

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 (SODB 2021) malo v tom čase (k 1.1.2021) 12 % obyvateľov obce ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie (tzn. osoby vo veku 15 rokov a viac, ktoré neukončili žiadne vzdelanie + osoby s ukončeným základným vzdelaním). Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) malo 25 % a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie 34 % obyvateľov Klenova. Vysokoškolské vzdelanie v roku 2021 malo 13 % obyvateľov obce.

Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Zdroj: SODB 2021

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci Klenov za posledných 10 rokov pohyboval v rozmedzí 2 až 22. Miera nezamestnanosti sa teda v obci v ostatnom období pohybovala v rozpätí od 1,7 % (2018) po 18,6 % (2014), pričom k 31.12.2023 bola na úrovni 5,1 %. Pre porovnanie, k 31.12.2023 bola miera nezamestnanosti v Prešovskom kraji na úrovni 10,4 % a v Slovenskej republike 6,1 %.

Podiel uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku² na celkovom počte obyvateľov v produktívnom veku bol k 31.12.2023 v okrese Prešov na úrovni 5,6 %, v Prešovskom kraji 7,7 % a v Slovenskej republike 4,7 %. V okolitých okresoch, s ktorými okres Prešov susedí, bol tento podiel

² Od roku 2023 už UPSVaR nezverejňuje za okresy SR ukazovateľ „miera nezamestnanosti“ (ktorý sa vypočíta na základe počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov v okrese), ale iný ukazovateľ – „Podiel UoZ v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku“ v danom okrese (ako sám názov napovedá – ukazovateľ sa vypočíta na základe počtu obyvateľov v produktívnom veku; udáva sa taktiež v %). Tento „nový“ ukazovateľ býva oproti miere nezamestnanosti spravidla o cca 1 až 3 p.b. nižší (v závislosti od územnej jednotky).

nasledovný: Levoča 7,1 %, Sabinov 9,9 %, Bardejov 9,0 %, Svidník 9,3 %, Vranov nad Topľou 10,8 %, Košice - okolie 6,3 % a Gelnica 7,6 %.

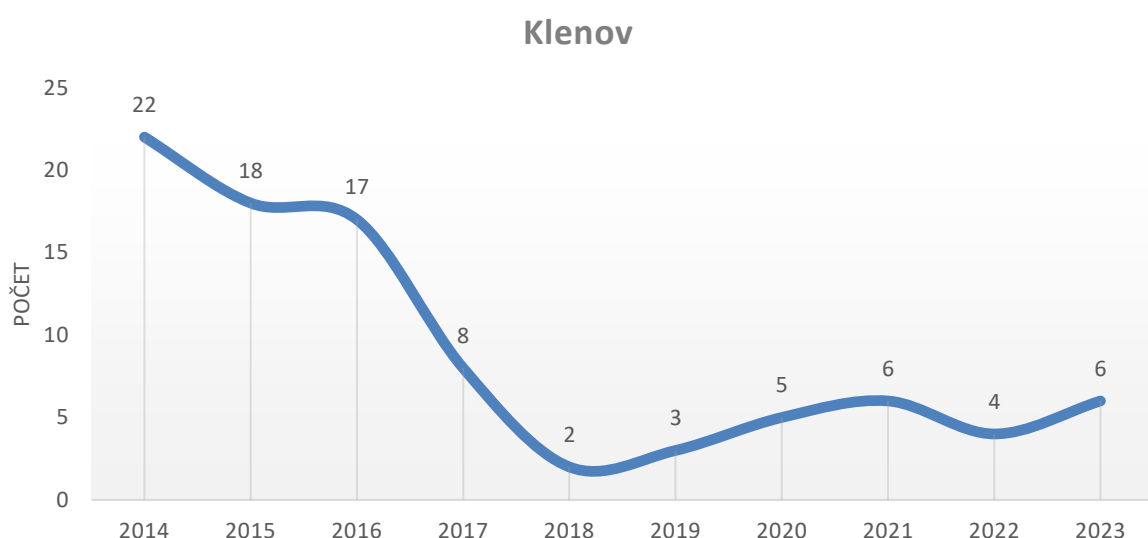
Tabuľka 9: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet UoZ	22	18	17	8	2	3	5	6	4	6
Miera nezamestnanosti* (%)	18,6	15,3	14,4	6,8	1,7	2,5	4,2	5,1	3,4	5,1

* Na výpočet miery nezamestnanosti bol použitý údaj o ekonomicky aktívnom obyvateľstve v obci zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021.

Zdroj: SODB 2021, UPSVaR, vlastné spracovanie

Graf 7: Počet evidovaných UoZ v rokoch 2014-2023 (k 31.12.)

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, UPSVaR, vlastné spracovanie

Na konci roku 2023 bolo v obci Klenov prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 6 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu boli rovnako po 3 muži a 3 ženy. Ako ukazuje nasledujúca tabuľka, rozloženie UoZ podľa jednotlivých vekových skupín je rovnomerné. V obci teda neexistuje žiadna veková skupina, ktorá by bola v porovnaní s inými výraznejšie marginalizovaná.

Tabuľka 10: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2023

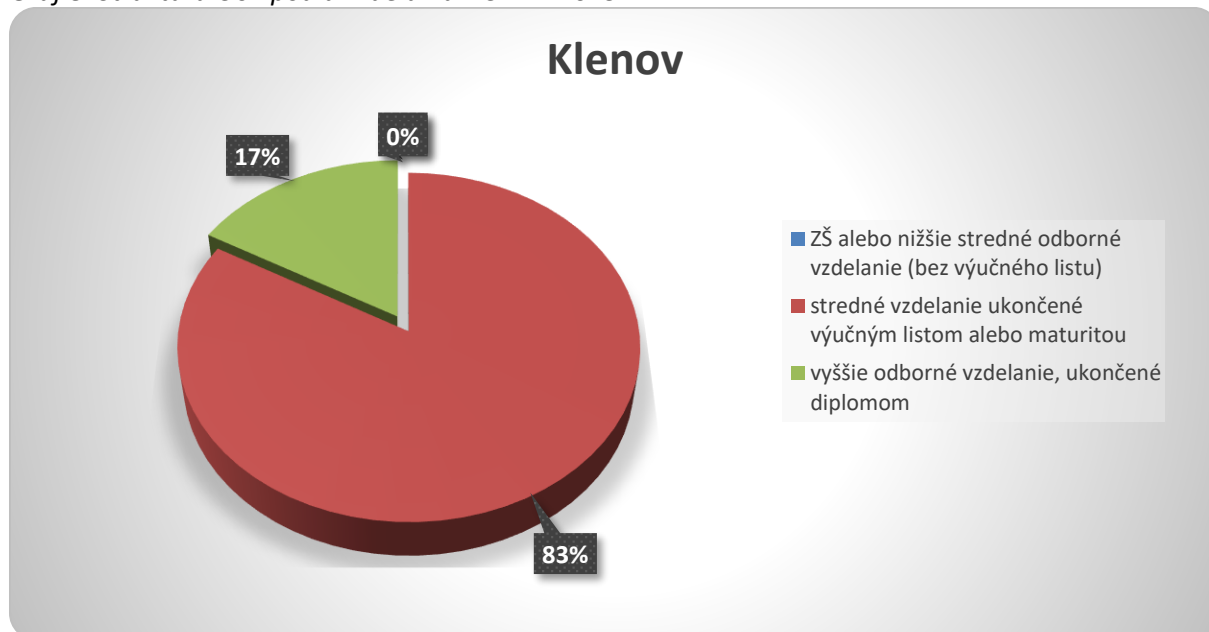
do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
0	0,0	1	16,7	2	33,3	2	33,3	1	16,7	0	0,0	6	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Klenove pozitívnu skutočnosť, že zo 6 uchádzačov o zamestnanie na konci roku 2023 nebol ani jeden UoZ taký, ktorý by mal najvyššie ukončené vzdelanie základnú školu alebo nižšie stredné odborné vzdelanie (bez výučného listu).

Graf 8: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2023

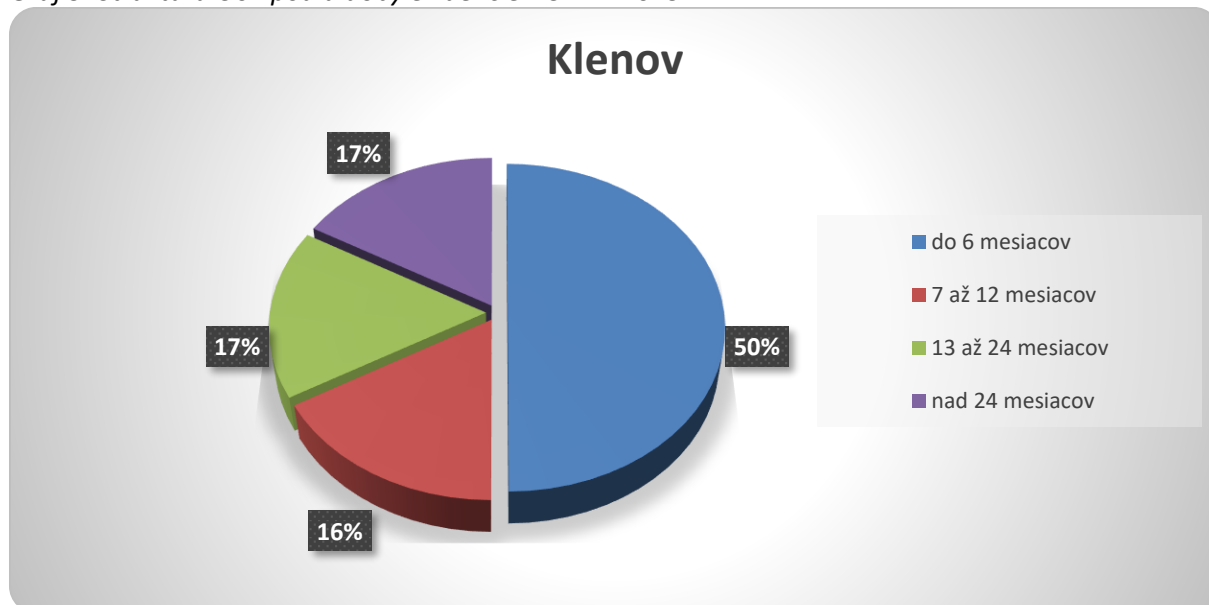
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomického a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (menej ako 7 mesiacov) v roku 2023 pohyboval na úrovni cca 40 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 18 % a podiel dlhodobo nezamestnaných až okolo úrovne 41 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Klenove bol k 31.12.2022 podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) 34 % (2 UoZ).

Graf 9: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2023

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie bezprostredne pred tým, než bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Jednotlivé zamestnania sú v tejto štruktúre rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri tejto štruktúre sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa klasifikácie zamestnaní majú v Klenove osoby, ktoré bezprostredne pred zaradením do evidencie boli bez zamestnania (5 zo 6 UoZ; 83,3 %). To sú tie osoby, ktoré doposiaľ ešte nikdy nepracovali (teda absolventi, ženy, ktoré boli hneď po skončení štúdia na materskej/rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré si od ukončenia školy doteraz žiadne zamestnanie nenašli a pod.).

Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa profesie (SK ISCO-08) vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie (k 31.12.2023)

Trieda ISCO-08	Počet UoZ	Podiel (%)
0 - Príslušníci ozbrojených síl	0	0,0
1 - Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	0	0,0
2 - Špecialisti	0	0,0
3 - Technici a odborní pracovníci	0	0,0
4 - Administratívni pracovníci	0	0,0
5 - Pracovníci v službách a obchode	1	16,7
6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	0	0,0
7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	0	0,0
8 - Operátori a montéri strojov a zariadení	0	0,0
9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	0	0,0
N/A - neurčené	0	0,0
Bezprostredne pred evidenciou bez zamestnania	5	83,3
Spolu	6	100,0

* klasifikácia zamestnaní je vytvorená v súlade s medzinárodnou štandardnou klasifikáciou zamestnaní ISCO-08

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Domový a bytový fond

Charakteristika bytového fondu v Klenove je na priemernej úrovni. V čase Sčítania 2021 (SODB 2021) sa v obci nachádzalo spolu 132 domov, v ktorých bolo 137 bytov. V štruktúre domového fondu prevládali predovšetkým rodinné domy (124 domov; 93,9 %). V obci sa nachádza aj 1 bytový dom.

Napojenie na verejný vodovod priamo v dome malo v tom čase 92 domov (69,7 %), žiadnu vodovodnú prípojku nemalo 10 domov (7,6 %). Keďže v obci nie je vybudovaná verejná kanalizácia, žiadny dom nie je na ňu napojený. V obci sa nachádzajú najmä stredne veľké byty (s 3 obytnými miestnosťami). Väčšina domov v obci bola postavená počas socializmu, čiastočnú výstavbu však možno v obci pozorovať aj v ostatných rokoch.

Tabuľka 12: Počet domov podľa typu domu

Typ domu	Počet domov	Podiel (%)
rodinný dom	124	93,9
bytový dom	1	0,8
polyfunkčná budova	0	0,0
ostatné budovy na bývanie	3	2,3
neskolaudovaný rodinný dom	1	0,8
núdzový objekt, neurčený na bývanie	0	0,0
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	0	0,0
ostatné	3	2,3
nezistený	0	0,0
SPOLU	132	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 13: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky

	v dome - z verejnej siete	v dome - vlastná	mimo domu - z verejnej siete	mimo domu - vlastná	bez prípojky	nezistený	Spolu
Počet domov	92	4	18	2	10	6	132
Podiel (%)	69,7	3,0	13,6	1,5	7,6	4,6	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 14: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému

	septik, žumpa	prípojka na kanalizačnú sieť	domáca čistička odpadových vôd	bez kanalizácie	nezistený	Spolu
Počet domov	99	1	4	26	2	132
Podiel (%)	75,0	0,8	3,0	19,7	1,5	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 15: Byty podľa obytných miestností

	1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu
Počet bytov	13	23	46	32	21	2	137
Podiel (%)	9,5	16,8	33,6	23,4	15,3	1,5	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 16: Domy podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919-1945	1946-1960	1961-1980	1981-2000	2001-2010	2011-2015	2016 a neskôr	nezistené	Spolu
Počet domov	17	52	29	12	7	4	2	7	2	132
Podiel (%)	12,9	39,4	22,0	9,1	5,3	3,0	1,5	5,3	1,5	100,0

Zdroj: SODB 2021

Územný plán obce počíta do budúca s rozvojom bývania tak v rámci existujúcej zástavby (napr. zahusťovaním zástavby – na záhradách rodinných domov, príp. zbúraním starého domu a výstavbou nového), ako aj postupným rozširovaním existujúcej zástavby (napr. predĺžením existujúcich ulíc).

Mimoriadne dôležitým faktorom z pohľadu rozvoja obce (nielen z pohľadu rozvoja individuálnej bytovej výstavby, ale z pohľadu komplexného rozvoja – tzn. napr. aj poľnohospodárstva, budovania infraštruktúry, prípadných nájomných vzťahov k pozemkom a pod.) je jednoduchosť / resp. komplikovanosť vlastníckej štruktúry pozemkov v katastri obce.

V tejto súvislosti možno konštatovať, že štruktúra vlastníckych vzťahov k pozemkom v katastri obce Klenov je mimoriadne komplikovaná (obrovský počet parciel; väčšina parciel zapísaná v registri „E“; obrovské množstvo spoluvlastníkov na jednotlivých parcelách a pod.). Riešením tohto (z pohľadu komplexného rozvoja obce) negatívneho javu je vykonanie komplexného projektu pozemkových úprav (PPÚ) v extraviláne.

Dopravná infraštruktúra

Z aspektu pripojenia obce na medzinárodné a rýchlostné cestné a železničné komunikácie je poloha Klenova málo výhodná. Najdôležitejšia dopravná tepna Slovenska – diaľnica D1, sa totižto nachádza (výjazd na diaľnicu) pri cca 16 km vzdialenej obci Široké alebo pri 25 km vzdialenom Prešove (pričom časová dostupnosť diaľnice je v oboch prípadoch cca 20 min. jazdy autom). Oveľa lepšie je to s napojením na hlavnú železničnú tepnu Slovenska – tá je dostupná v 6 km vzdialených Margecanoch (na tejto stanici však nezastavujú úplne všetky vlaky). Najdôležitejším dopravným uzlom v okolí Klenova, na ktorom sa nachádzajú zastávky medzinárodnej autobusovej i železničnej prepravy ako i medzinárodné letisko, je viac ako 40 km vzdialené mesto Košice.

Samotná obec Klenov leží na okraji cesty III. triedy č. 3462, ktorá prepája cestu II. triedy č. II/546 (nad obcou Klenov) s obcou Ľubovec (kde sa nachádza križovatka ciest vedúcich do Prešova alebo do Košíc). Spomínaná cesta III/3462 vedie len okrajom Klenova, na túto cestu sa napája sieť miestnych komunikácií.

Väčšina miestnych komunikácií v Klenove má bezprašnú povrchovú úpravu s rôznym (avšak v niektorých častiach obce veľmi úzkym) šírkovým usporiadaním. Kvalita niektorých miestnych ciest v obci je na slabšej úrovni, potrebná je ich rekonštrukcia (niektoré úseky však už zrekonštruované boli). Kvôli špecifickým územno-technickým pomerom (spravidla úzke cesty, na ktoré nadväzujú súkromné pozemky) sa v obci žiadne chodníky nenachádzajú.

Technická infraštruktúra

Obec má technickú infraštruktúru vybudovanú na priemernej úrovni. Vybudovaný je verejný vodovod, chýba však kanalizácia a ČOV. Odvádzanie splaškových vôd sa tak realizuje len do žump, ktoré sú následne ich majitelia povinní vyprázdňovať v súlade so zákonom o vodách. Nakoľko z finančného hľadiska ide (v prípade výstavby verejnej kanalizácie) o extrémne náročný projekt, jeho realizácia nie je možná z vlastných prostriedkov obce, možná je výlučne s využitím externých zdrojov.

Obec je plynofikovaná, všetky časti obce sú plne elektrifikované. V Klenove funguje verejné osvetlenie, ktoré bolo z dôvodu vyššej energetickej účinnosti (a úspornosti) z väčšej časti zrekonštruované (postupne je potrebné zrekonštruovať už len cca 10 % svetelných bodov). Obecný rozhlas je vo veľmi zlom technickom stave, potrebná je jeho rekonštrukcia. Dostupný je mobilný signál aj internetové pripojenie.

Tabuľka 17: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno
kanalizácia	nie
ČOV	nie
plyn	áno
elektrina, verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby

Obyvatelia Klenova musia za primárnou zdravotnou starostlivosťou dochádzať. Ambulancie primárnej zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov obce Klenov, v rámci ktorých sa zriaďujú zdravotné obvody (ambulancia všeobecného lekára pre dospelých, všeobecného lekára pre deti a dorast, ambulancia zubného lekára a gynekologická ambulancia), sú „roztrúsené“ po okolí – nachádzajú sa v Margecanoch, Sedliciach, Bzenove alebo Prešove. Ďalšie špecializované zdravotné ambulancie sa nachádzajú v okolitých mestách (najmä v Prešove).

Najbližšia stanica Hasičského a záchranného zboru (profesionálnych hasičov) sídli v Sedliciach, najbližšia stanica rýchlej zdravotníckej pomoci sídli v Margecanoch. V Klenove funguje občianske združenie dobrovoľných hasičov (DHZ). Na svoju činnosť majú k dispozícii hasičskú stanicu.

Spomedzi základných služieb je v obci k dispozícii predajňa rozličného tovaru a pohostinské služby. Nenachádza sa tu pošta ani bankomat. Najbližšie pobočky banky a zdravotnej poisťovne sa nachádzajú v Prešove.

Tabuľka 18: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2024)

Všeobecný lekár pre dospelých	nie	Zariadenie sociálnych služieb	nie
Všeobecný lekár pre deti a dorast	nie	Pošta	nie
Stomatologická ambulancia	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekáreň	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor	áno

Zdroj: Obecný úrad

Z hľadiska poskytovania sociálnych služieb (na základe zákona o sociálnych službách) zabezpečuje obec Klenov svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby a sociálnu pomoc:

- **posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu:** povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách;
- **základné sociálne poradenstvo:** v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom.

V obci nepôsobia žiadni iní verejní ani neverejní poskytovatelia sociálnych služieb.

Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport

V Klenove sa žiadna škola ani školské zariadenie nenachádza. Deti z obce majú možnosť dochádzať do materskej školy v okolitých obciach, prevažne do Sedlíc a Margecian. Žiaci z obce, plniaci si povinnú školskú dochádzku, dochádzajú najmä do Margecian a Sedlíc. Najbližšie stredné školy, ktoré môžu študenti z Klenova navštevovať, sa nachádzajú v Prešove a v okolitých mestách.

Kultúrny život v obci je primeraný veľkosti obce – počas roka sa tu koná niekoľko kultúrno-spoločenských podujatí (napr. Vianočná akadémia, Mikulášske oslavy). Z hľadiska infraštruktúry kultúrnych zariadení má obec vybudovaný kultúrny dom. Priamo v obci pôsobí ženská spevácka skupina Klenovčanka. V obci nepôsobí žiadne ochotnícke divadelné teleso, v rámci ktorého by mohli miestni obyvatelia pôsobiť.

Pre potreby športového vyžitia obyvateľov je v obci prístupných viacero športovísk a športovo-rekreačných zariadení. V obci je pre potreby širokej verejnosti vybudované multifunkčné ihrisko a detské ihrisko s rôznymi preliezkami a prvkami na hranie detí.

Tabuľka 19: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	nie
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	nie
Obecná knižnica	nie	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Detské ihrisko	áno
Folklorný súbor	áno	Športový klub	nie

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných obciach, aj v Klenove má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V obci sa nachádza Gréckokatolícka farnosť Ochrany Presvätej Bohorodičky a v strede obce sa nachádza cerkev – farský chrám ochrany Presvätej Bohorodičky, ranogotická stavba zo začiatku 14. storočia. Od roku 1993 je táto cerkev považovaná za národnú kultúrnu pamiatku. V obci sa nachádza aj pohrebisko.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 20: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Inštitúcia	Miesto poskytovania služieb
Matričný úrad	Sedlice
Pracovisko Finančnej správy	Prešov
Pracovisko Obvodného oddelenia policajného zboru	Prešov-sever
Okresný súd	Prešov
Okresný úrad	Prešov
Pobočka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Prešov

Zdroj: vlastné spracovanie

Bezpečnosť v obci

V intraviláne obce aktuálne nie je zavedený žiadny monitorovací kamerový systém. Z hľadiska prevencie kriminality, prípadného protispoločenského správania a v záujme spoľahlivejšieho zisťovania prípadných porušení zákona by bolo vhodné kamerový systém v obci vybudovať tak, aby mohli byť monitorované verejné priestranstvá, budovy vo vlastníctve obce (a im príslušné priestory), príp. aj potenciálne problémové úseky z hľadiska cestnej premávky (napr. prechody pre chodcov, vjazd do obce a pod.).

Hospodárske pomery

Polohová atraktivita územia

V Slovenskej republike sa v plnej miere uplatňuje západo-východný gradient rozvoja, ktorý je odzrkadlením západo-východného gradientu rozvoja v Európe (v súvislosti s ekonomickou výkonnosťou krajín sa v Európe spomína taktiež severo-južný gradient rozvoja). Na Slovensku sa daná skutočnosť prejavuje tým spôsobom, že najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá³ (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod.). Makropolohová atraktivita obce Klenov, ležiacej na východnom Slovensku, je teda z aspektu jej potenciálu pre pritiažnutie investícií do priemyselnej výroby, resp. do prevádzok s vysokým počtom zamestnancov (napr. rôzne centrálné veľkosklady a pod.) veľmi nízka, keďže ekonomicky najrozvinutejšie regióny krajiny sa nachádzajú najmä na západe (s výnimkou funkčných mestských regiónov Košíc a Prešova).

Rovnako ako má obec z makropolohového hľadiska nevýhodnú polohu v menej rozvinutom regióne Šariša, aj z mezopolohového hľadiska je jej lokalizácia pomerne nevýhodná. Poloha obce vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centráram a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre nadregionálneho významu (prítomnosť ktorej významne zvyšuje lokalizačný potenciál územia pre rôzne investície) je totižto málo priaznivá. Najvýraznejším ekonomickým centrom v regióne je mesto Prešov.

³ Presnejšie, v súvislosti s úrovňou rozvoja jednotlivých slovenských regiónov sa v odbornej literatúre spomína rozdelenie Slovenska na bohatý (severo) západ a chudobný (juho) východ, pričom región Šariša patrí práve do tej chudobnejšej časti.

V dochádzkovej blízkosti ležia aj mestá Krompachy a Gelnica, v trochu väčšej vzdialenosti Košice. Najdôležitejšie cestné komunikačné línie nadregionálneho významu sú najbližšie ku Klenovu vedené v podobe diaľnice D1, na ktorú sa z obce napája v Chminianskej novej Vsi vo vzdialenosti 15 km od obce. V bezprostrednej blízkosti obce prechádza hlavný železničný ťah Slovenska (Bratislava-Žilina-Košice).

Vzhľadom na vyššie uvedené by asi nebolo namieste domnievať sa, že priamo obec Klenov má nejaký vyšší potenciál pre prilákanie rôznych významných investícií (napr. do priemyselnej výroby, logistiky a pod.) s vyšším počtom nových pracovných miest. V blízkosti obce sa však nachádzajú viaceré väčšie aj menšie centrá zamestnanosti (najmä Prešov, Gelnica a Krompachy; vzdialenejšie sú Košice), ktoré zabezpečujú pracovné príležitosti pre široké okolie a ktoré majú zároveň potenciál tvorby ďalších nových pracovných miest. Obyvateľstvo obce teda môže svoju zamestnanosť riešiť formou dennej dochádzky do zamestnania do okolitých miest.

Polnohospodárstvo a priemysel

V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce mierne prevládajú trvalé trávne porasty (211,5 ha) nad ornou pôdou (202,2 ha). V poľnohospodárskej výrobe majú vzhľadom k rozsiahlejším plochám ornej pôdy i TTP pomerne priaznivé podmienky tak rastlinná, ako aj živočíšna poľnohospodárska výroba⁴. V katastri obce hospodári jeden subjekt poľnohospodárskej veľkovýroby – spoločnosť Poľnohospodárske družstvo podielnikov Sedlice (PDP Sedlice). Táto spoločnosť prevádzkuje v katastri Klenova hospodársky dvor.

Z hľadiska priemyselnej výroby sa v Klenove žiadne väčšie priemyselné prevádzky nenachádzajú. Nachádza sa tu však menšia komerčná remeselná dielňa – zákazkové stolárstvo. Obyvateľstvo obce pracujúce v priemysle dochádza za prácou najmä do Prešova.

Tabuľka 21: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2023; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
202,2	0,0	0,0	19,5	8,2	211,5	441,4
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvoria		ostatné plochy		Spolu
1 022,5	9,6	34,2		28,9		1 095,3
Celková výmera územia						1 536,7

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu vyjadrujú príťažlivosť územia pre účastníkov cestovného ruchu, vytvárajú motiváciu pre návštevu danej lokality. Obec Klenov leží síce pomerne blízko významného turistického regiónu v rámci Slovenska – Slovenského raja a v cca hodinovej vzdialenosti sa nachádza aj ďalší národný park – najatraktívnejší turistický región v rámci Slovenska – Tatry, no poloha obce nie je výhodná (nakolko turista, ktorý chce tieto národné parky navštíviť, si za miesto ubytovania zvolí radšej inú obec, ktorá má lepšiu východiskovú polohu). V dochádzkovej vzdialenosti sa síce nachádza pomerne významné lyžiarske stredisko Krompachy-Plejsy, poloha z hľadiska ubytovania však nie je priaznivá. Obec sa

⁴ Toto konštatovanie sa však týka len dostupnej plochy na poľnohospodársku výrobu, neberieme tu do úvahy ďalšie dôležité faktory, ako sú napr. klimatické, orografické alebo pôdne pomery, prípadné nájomné vzťahy a pod.

nachádza v centre viacerých turistických trás smerujúcich na Roháčku, turisticky vyhľadávanú lokalitu Rozsypaná skala, prípadne iný vrch v pohorí Čierna hora. Katastrom prechádza aj významná cyklotrasa Povodím Svinky. V katastri obce Margecany sa nachádza Ružínska priehrada, poskytujúca možnosti športovo-rekreačnej turistiky.

Okrem národných parkov sa v relatívnej blízkosti obce nachádzajú aj mnohé kultúrnohistorické a umelecko-historické pamiatky. Umelo vytvorené lokalizačné predpoklady CR (spoločenské aj kultúrno-historické) sú teda na dobrej úrovni. Z kultúrno-historických hmotných pamiatok a zariadení sa v blízkom okolí nachádza súbor kultúrnych pamiatok UNESCO pod názvom „Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia“, do ktorého patrí centrum mesta Levoča s Chrámom svätého Jakuba, dielom Majstra Pavla z Levoče, Radnicou, Thurzovým domom a ďalšími historickými stavbami na levočskom námestí, ďalej Spišský hrad, Spišská Kapitula, Spišské Podhradie a kostol sv. Ducha v Žehre. V blízkosti obce Klenov sa nachádzajú lokálne kultúrno-historické pamiatky ako banícke múzeum v Gelnici, Kaštieľ Csákyovcov v Jaklovciach,

Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite okolitého regiónu a významne zvyšujú jeho návštevnosť. Počas roka sa ich v blízkom okolí koná viacero (napr. Mariánska púť v Levoči, Dni mesta Krompachy, Pankuškové fašiangy, Krompašský jarmok, Gelnický šľapajcug, rôzne jarmoky a slávnosti v okolitých mestách a obciach a pod.). Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (prírodné aj umelo vytvorené) v okolitom regióne sú teda na pomerne dobrej úrovni.

Lokalizačné predpoklady rozvoja CR priamo v katastri obce Klenov sú zatiaľ na slabšej úrovni. V obci je len veľmi obmedzená ponuka ubytovacích služieb pre turistov. Na druhej strane – dostupné sú komerčné stravovacie služby. Z kultúrno-historických pamiatok sa priamo v obci nachádzajú viaceré objekty zapísané v zozname národných kultúrnych pamiatok. V centre obce sa nachádza gréckokatolícky kostol - chrám Ochrany Presvätej Bohorodičky, ranogotická stavba zo začiatku 14. storočia. Okolo chrámu je vybudovaný ochranný múr, pričom objekt kostola spolu s múrom boli v roku 1993 zaradené medzi NKP. Ikonostas v chráme je z roku 1913 a lavice pochádzajú z roku 1914. Západne od chrámu stojí drevená zvonica, postavená v roku 1742. Zvonica bola v roku 1974 vyhlásená za kultúrnu pamiatku. Obec Klenov má význam aj z historicko-umeleckého hľadiska. Na klenovskej fare sa istý čas zdržiaval aj Ján Borodáč, divadelný režisér a herec. V rozmedzí rokov 1912-1913 a 1918-1919 pôsobil ako učiteľ v Kvačanoch a v Klenove a rozvinul tu ochotnícku divadelnú činnosť. Na budove kultúrneho domu je umiestnená pamätná tabuľa Janka Borodáča.

V nadväznosti na všetky vyššie uvedené skutočnosti možno skonštatovať, že cestovný ruch v obci Klenov má v blízkej budúcnosti určitý potenciál rozvoja, avšak s podmienkou dobudovania potrebných infraštruktúr.

Finančné hospodárenie

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,

- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Ako ukazuje nasledujúci obrázok, obec Klenov má vynikajúce finančné zdravie. Ide o hodnotenie spoločnosti INEKO, ktorá na základe rôznych kritérií vypočítava finančné zdravie jednotlivých slovenských samospráv. Obec Klenov získala 5,0 bodu zo 6 možných. Finančné zdravie samosprávy je za obdobie kalendárneho roku 2022 (novšie dáta zatiaľ k dispozícii nie sú).

Obrázok 1: Finančné zdravie obce Klenov

Zdroj: www.hospodarenieobci.sk

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, a to jeho juhozápadnou časťou (oblasť Bratislavy). Obec Klenov je teda od tohto ramena značne vzdialená.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre obec Klenov predstavujú mestá Prešov (1a. skupina), Veľký Šariš (5. skupina), Gelnica (3b. skupina) a Krompachy (4. skupina) centier osídlenia.

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice dvomi smermi – severoslovenským dopravným koridorom (cez Žilinu, Poprad a Prešov) a juhoslovenským dopravným koridorom (cez Nitru, Zvolen, Lučenec a Rožňavu). Obec Klenov teda na žiadnej časti tejto najvýznamnejšej osi neleží a z tohto dôvodu možno len ťažko očakávať priaznivý rozvojový impulz pre obec z vonkajšieho prostredia prostredníctvom súkromných investorov (ktorí by sa nemuseli usadiť priamo v obci, stačilo by v jej blízkosti – tak, aby vytvorili nové pracovné príležitosti v rámci rádia dennej dochádzky do zamestnania z obce Klenov).

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť okresu Prešov (alebo bližšieho okresu Gelnica, príp. Spišská Nová Ves) by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava

– Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti Prešova, Gelnice alebo Spišskej Novej Vsi smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Štrukturálne fondy v programovom období 2021-2027

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú na Slovensku z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014 – 2020 čerpalo Slovensko európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. V roku 2023 sa toto programové obdobie (z hľadiska financovania a ukončenia projektov) končí, pričom aktuálne sa už nachádzame v programovom období 2021-2027.

Schválená je už Partnerská dohoda medzi Slovenskom a EÚ na nastávajúce programové obdobie 2021-2027 a taktiež Operačný program Slovensko (SR už teda v novom období bude mať len jeden operačný program, čo je oproti minulému obdobiu 2014-2020 významná zmena). Riadiaci orgán OP Slovensko (ktorým je MIRRI SK) a sprostredkovateľské orgány tak môžu pripravovať výzvy na podávanie projektov.

Ďalším významným zdrojom financovania rozvojových projektov v najbližších rokoch je pre Slovensko Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (tzv. Plán obnovy). Čiastočne z tohto Plánu obnovy môžu čerpať aj samosprávy. Plán obnovy sa však už nezaraďuje medzi EŠIF, ide o samostatný zdroj financovania, ktorý vznikol na podnet EÚ ako reakcia na krízu, spôsobenú pandémiou COVID-19. Plán obnovy reaguje najmä na jej ekonomické dopady, v podmienkach Slovenskej republiky však aj na dlhodobé systémové nedostatky v slovenskej spoločnosti (SR je povinná uskutočňovať aj niektoré reformy).

Obrázok 2: Programy politiky súdržnosti v programovom období 2021 - 2027

▶ PROGRAM SLOVENSKO	12 593 734 933 EUR
▶ PROGRAM RYBNÉ HOSPODÁRSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY	15 225 428 EUR
▶ PROGRAMY PRE OBLASŤ VNÚTORNÝCH ZÁLEŽITOSTÍ	103 625 941,98 EUR

PROGRAMY ÚZEMNEJ SPOLUPRÁCE:
904 756 054 EUR (nielen slovenská obálka)

▶ Interreg VI-A Slovensko - Česko	85 323 597 EUR
▶ Interreg VI-A Slovensko - Rakúsko	55 500 000 EUR
▶ Interreg VI-A Poľsko - Slovensko	129 839 952 EUR
▶ Interreg VI-A Maďarsko - Slovensko	129 000 000 EUR
▶ Interreg NEXT HU - SK - RO - UA	66 092 505 EUR
▶ Interreg Danube Region Programme 2021-2027	215 000 000 EUR
▶ Interreg Central Europe Programme	224 000 000 EUR

Zdroj: Tvoríme lepšie Slovensko (brožúra MIRRI SK)

Obrázok 3: Prehľad finančných zdrojov Programu Slovensko na obdobie 2021 - 2027

Zdroj: Tvoríme lepšie Slovensko (brožúra MIRRI SK)

Zmena klímy

Veľmi dôležitý faktor, ktorý bude čoraz viac ovplyvňovať rozvoj obce Klenov a ktorý je potrebné nutne riešiť, je zmena klímy (samozrejme, tento faktor nevplyva len na obec, ale pôsobí celosvetovo; v konečnom dôsledku však pôsobí aj lokálne – najčastejšie v podobe extrémnejších prejavov počasia ako sú horúčavy, povodne, suchá a pod.).

Zmena klímy ako fenomén 21. storočia sa stáva jednou z najväčších výziev environmentálnej politiky. Svetové ekonomické fórum vo svojej Správe o globálnych rizikách (2018), v ktorej pravidelne vyhodnocuje 50 najväčších globálnych rizík z hľadiska ich účinku, pravdepodobnosti a vzájomných interakcií, zaradilo extrémne prejavy počasia, krízu z nedostatku vody, prírodné katastrofy a zlyhanie zmierňovania zmeny klímy a adaptácie medzi 5 najväčších rizík súčasnosti (MŽP, 2018).

Za obdobie rokov 1881 – 2017 sa na Slovensku pozoroval:

- rast priemernej ročnej teploty vzduchu asi o 1,73 °C (z pohľadu ročných sezón k najrýchlejšiemu otepľovaniu dochádza v lete a na jar);
- priestorovo rozdielny trend ročných úhrnov atmosférických zrážok v priemere asi o 0,5 % (na juhu Slovenska bol pokles miestami aj viac ako 10 %, na severe a severovýchode ojedinele úhrn zrážok vzrástol do 3 %);
- pokles relatívnej vlhkosti vzduchu (na juhu Slovenska od roku 1900 doteraz o 5 %, na ostatnom území menej);
- pokles všetkých charakteristík snehovej pokrývky do výšky 1000 m n. m takmer na celom území Slovenska (vo väčšej nadmorskej výške bol zaznamenaný jej nárast);
- vzrast potenciálneho výparu a pokles vlhkosti pôdy – charakteristiky výparu vody z pôdy a rastlín, vlhkosti pôdy, slnečného žiarenia potvrdzujú, že najmä juh Slovenska sa postupne vysušuje;
- zmeny v premenlivosti klímy (najmä zrážkových úhrnov) – príkladom sú v krátkom časovom intervale striedajúce sa extrémne vlhké a suché roky: extrémne suchý rok 2003 a čiastočne aj 2007, extrémne vlhké roky 2010 a 2016 a mimoriadne suchý rok 2011 a čiastočne aj 2012. Za ostatných 15 rokov došlo k významnejšiemu rastu výskytu extrémnych denných a niekoľkodenných úhrnov zrážok, čo malo za následok zvýšenie rizika lokálnych povodní v rôznych oblastiach SR. Na druhej strane v období rokov 1989 – 2017 sa oveľa častejšie ako predtým vyskytovalo lokálne alebo celoplošné sucho, ktoré bolo zapríčinené predovšetkým dlhými periódami relatívne teplého počasia s malými úhrnmi zrážok v niektorej časti vegetačného obdobia. Zvlášť výrazné bolo sucho v rokoch 1990 – 1994, 2000, 2002, 2003 a 2007, v niektorých regiónoch na západe Slovenska aj v rokoch 2015 a 2017.

Riešením, ktoré by malo v konečnom dôsledku zabrániť, alebo aspoň minimalizovať riziká a negatívne dôsledky zmeny klímy, je kombinácia zmierňovacích opatrení zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov (mitigácia) s opatreniami, ktoré znížia zraniteľnosť a umožnia adaptáciu človeka a ekosystémov s nižšími ekonomickými, environmentálnymi a sociálnymi nákladmi. Cieľom adaptácie je zmierniť nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, znížiť zraniteľnosť a zvýšiť adaptívnu schopnosť prírodných a človekom vytvorených systémov voči aktuálnym, alebo očakávaným negatívnym dôsledkom zmeny klímy, a posilniť odolnosť celej spoločnosti zvyšovaním verejného povedomia v oblasti zmeny klímy a budovaním znalostnej základne pre účinnejšiu adaptáciu (MŽP, 2018).

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 4 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva , emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Vojna na Ukrajine	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce.

SWOT analýza

Formulár 5 (A10): SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• atraktívne a zachovalé prírodné prostredie • dobrá úroveň vytriedenia komunálnych odpadov • pozitívny vývoj migračného pohybu obyvateľstva • trend mladnutia obyvateľstva • nízka miera nezamestnanosti • vybudované športoviská na realizáciu rôznych športov, vrátane oddychovej infraštruktúry (v centre obce) • pomerne bohatý kultúrno-spoločenský život (vzhľadom na veľkosť obce) • pomerne priaznivé predpoklady rozvoja cestovného ruchu (za predpokladu realizácie investícií) • výborné finančné hospodárenie obce	• občasné problémy s povodňami, potreba realizácie protipovodňových opatrení • existencia zosuvov pôdy, aj v intraviláne • stagnácia počtu obyvateľov • negatívny vývoj prirodzeného pohybu obyvateľstva • veľmi nepriaznivá štruktúra UoZ podľa klasifikácie zamestnaní • slabšia kvalita niektorých miestnych komunikácií • nedobudovaná základná technická infraštruktúra (kanalizácia, ČOV) • slabšia dostupnosť služieb priamo v obci • potreba dochádzať do škôl a za primárnu zdravotnú starostlivosťou • málo výhodná poloha obce vzhľadom na nadradenú dopravnú infraštruktúru (diaľnica) • slabá makropolitická atraktivita územia • málo rozvinutá miestna hospodárska základňa • nezrealizovaný projekt pozemkových úprav
Príležitosti	Ohrozenia
• príprava lokalít pre rozvoj IBV • realizácia protipovodňových opatrení a zabezpečovacích prác proti zosuvom • dobudovanie základnej technickej infraštruktúry (kanalizácia, ČOV) • realizácia projektu pozemkových úprav • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov, ako aj iných zdrojov na realizáciu rozvojových aktivít • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...)	• nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych)

Zdroj: vlastné spracovanie

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- využitie dobrej geografickej polohy obce z hľadiska potenciálu pre rozvoj CR na báze atraktívneho prírodného prostredia a množstva kultúrno-historických pamiatok v okolí
- podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby
- racionálne hospodárenie samosprávy
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov, aktivita obce pri realizácii rozvojových projektov

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, najčastejšie z dôvodu slabej ponuky pracovných miest (v porovnaní s mestami)
- nízky potenciál pre prilákanie investícií znamenajúcich tvorbu väčšieho počtu pracovných miest (napr. do priemyselnej výroby, veľkoskladov a logistiky a pod.) – z dôvodu málo výhodnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie takýchto investícií
- slabšia ponuka pracovných príležitostí priamo v obci (v porovnaní s väčšími mestami) – obec nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre všetko svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- veľká rozdrobenosť pozemkov a komplikovaná štruktúra vlastníckych vzťahov v katastrálnom území obce – výrazne limitujúci faktor potenciálnych rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre technickú infraštruktúru, budovanie chodníkov a pod.).

B-Strategická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj rôzne „nadradené“ stratégie, ktoré boli prijaté či už na nadnárodnej úrovni, na úrovni štátu alebo VÚC.

Na medzinárodnej úrovni je Slovenská republika viazaná najmä **Agendou 2030**. Ide o súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Táto Agenda 2030 bola prijatá najmä za účelom zabezpečenia udržateľného rozvoja vo svete. Obsahuje spolu 17 cieľov, ktorých plnenie je v záujme udržateľného rozvoja potrebné naplňať.

Implementácia Agendy 2030 je na Slovensku inštitucionálne rozdelená medzi Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. V konzultácii s odbornou verejnosťou bola Agenda 2030 na Slovensku premietnutá do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce. Sú nimi:

- *Vzdelanie pre dôstojný život,*
- *Smerovanie k znalostnej a environmentálnej udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,*
- *Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,*
- *Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,*
- *Právny štát, demokracia a bezpečnosť,*
- *Dobré zdravie.*

Vyššie uvedené prioritné oblasti sa premietajú aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klenov na roky 2024-2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a hlavný cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzerieť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Klenov:

Obec Klenov je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť hlavný cieľ rozvoja obce Klenov na roky 2024-2030. **Hlavným cieľom** rozvoja obce je

„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s **Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030**, ktorá plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 definuje (okrem iného) priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí. Je v súlade s politikou súdržnosti Európskej únie v období 2021-2027, v rámci ktorej **Európska komisia zdefinovala 5 hlavných politických cieľov politiky súdržnosti**:

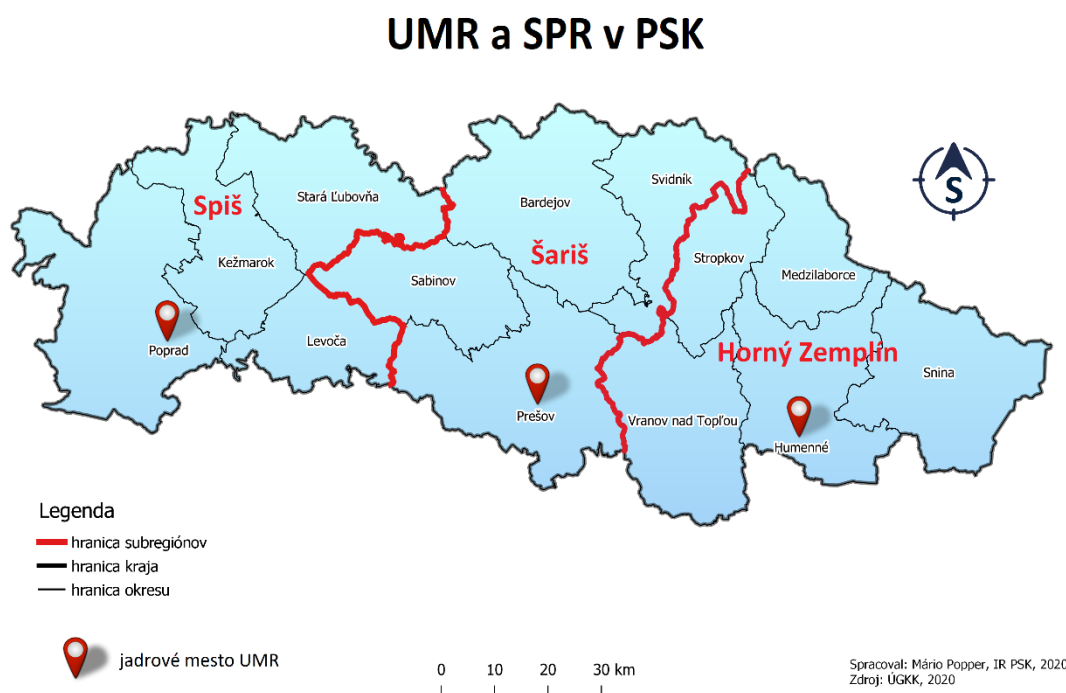
1. *Inteligentnejšia Európa* – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva
2. *Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa*
3. *Prepojenejšia Európa* – mobilita a regionálna pripojiteľnosť IKT
4. *Sociálnejšia Európa* – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv
5. *Európa bližšie k občanom* – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív.

V novom programovom období (2021-2027) nastávajú v oblasti strategického plánovania a riadenia a implementácie eurofondov viaceré zásadné zmeny. Doposiaľ sa programy rozvoja obcí vypracúvali na úrovni VÚC a na úrovni obcí a miest (pričom obce mali možnosť vypracovať si spoločný program rozvoja obcí). Po novom sa do strategického plánovania pridáva ďalší „medzistupeň“. Tento nový medzistupeň predstavujú tzv. **Strategicko-plánovacie regióny (SPR)**, ktorých hranice zadefinuje príslušný VÚC a schváli ustanovená Rada partnerstva kraja. Pre každý SPR sa následne vypracúva špecifická stratégia, spracovaná vo forme **integrovanej územnej stratégie (IUS)** a obsahujúca špecifické ciele a operácie, vzťahujúce sa len na to-ktoré SPR. Cieľom je zabezpečiť adresnejšie operácie a podporu regiónom na medzistupni medzi regionálnou samosprávou (VÚC) a miestnou samosprávou (obce).

Tretí stupeň strategického plánovania budú stále tvoriť obce a mestá – tým je, samozrejme, ponechaná možnosť vypracovať si svoje vlastné PHSR (ak nevyužijú možnosť vypracovať si svoj PHSR ako súčasť spoločného programu rozvoja obcí). **Obec Klenov** leží v Prešovskom samosprávnom kraji a v programovom období 2021-2027 je **súčasťou** strategicko-plánovacieho regiónu **SPR Šariš**.

Obrázok 4: Strategicko-plánovacie regióny (SPR) a územia udržateľného mestského rozvoja (UMR) na území Prešovského kraja, ustanovené v programovom období 2021-2027

Zdroj: [www-po-kraj.sk](http://www.po-kraj.sk)

Zmena nastáva v rámci územného rozvoja. **Každý samosprávny kraj** na Slovensku a každé **územie udržateľného mestského rozvoja (UMR)**⁵, zadefinované Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, si v rámci svojho PHRSR (resp. integrovanej územnej stratégie)⁶ definuje tzv. **Integrované investičné balíčky (resp. integrované projektové balíčky)**. Tie pozostávajú z kľúčových projektov (ktorých realizácia je pre implementáciu daného projektového balíka kľúčová, nosná; bez nej by realizácia celého integrovaného balíka nemala zmysel a investície by nepriniesli synergický efekt) a komplementárnych projektových balíkov (ktoré obsahujú indikatívne tematické projektové balíčky). Celý integrovaný projektový balík môže byť financovaný z rôznych zdrojov (napr. EŠIF, Plán obnovy, Fond pre spravodlivú transformáciu, tzv. Nórske fondy, úverové zdroje, vlastné zdroje, dotácie štátu a pod.). Tá časť integrovaného investičného balíka, ktorá bude financovaná len z EŠIF, sa nazýva **Integrovaná územná investícia (IUI, angl. skratka ITI)**.

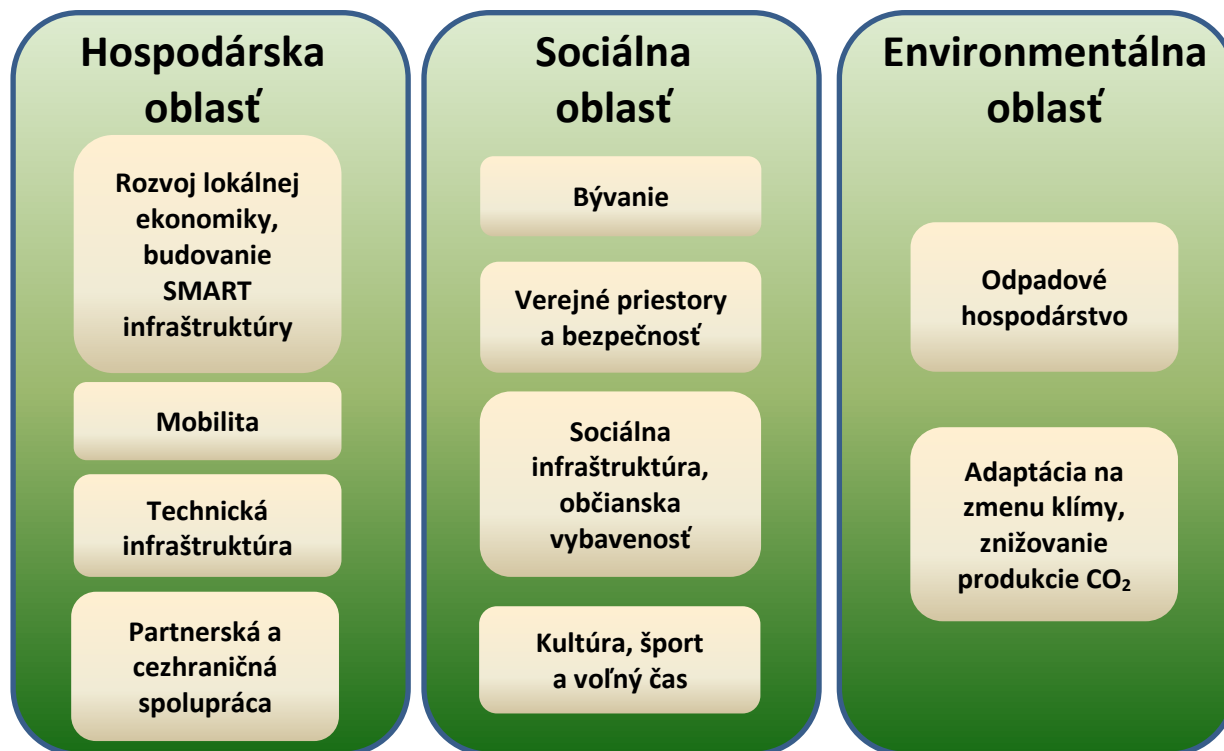
Integrovaný územný rozvoj v rámci územného programu by už teda nemal byť realizovaný výlučne formou dopytovo-orientovaných projektov (ako tomu bolo doposiaľ). Časť IUI bude schvaľovaná Radou partnerstva daného VÚC (bez potreby vyhlasovania dopytovo-orientovaných výziev; výhodou tohto spôsobu schvaľovania bude, že najprv Rada partnerstva VÚC schváli konkrétny projektový zámer na realizáciu, takže žiadateľ bude mať istotu, že jeho projektový zámer určite získa financie na realizáciu; potom dostane úspešný žiadateľ čas na dopracovanie a dodanie všetkej potrebnej dokumentácie, ako napr. samotná projektová dokumentácia, územné rozhodnutie, stavebné povolenie a pod.; tento prístup môže teda potenciálne ušetriť žiadateľom množstvo financií, úsilia a času – keďže tí nebudú povinní mať pripravenú celú dokumentáciu už v čase podania žiadosti o NFP, ale až po jej schválení) a časť IUI sa bude stále implementovať formou dopytovo-orientovaných výziev, vyhlasovaných štátnymi orgánmi (rovnakým spôsobom ako tomu bolo doteraz).

⁵ nazývané aj „mestská funkčná oblasť“

⁶ v prípade VÚC ide o PHRSR (pričom IUS môže byť integrálnou súčasťou PHRSR kraja alebo samostatnou stratégiou). V prípade území UMR podľa toho, či sa daný UMR rozhodol vypracovať si integrovanú územnú stratégiu vo forme spoločného programu rozvoja obcí na základe § 8a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja alebo ako samostatnú stratégiu

Pre naplnenie strategickej vízie (pozri predchádzajúcu kapitolu) si teda obec Klenov stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

- A.) **Hospodárska oblasť** – táto prioritná oblasť pozostáva zo 4 priorít: rozvoj lokálnej ekonomiky, budovanie SMART infraštruktúry (podpora malého a stredného podnikania, podpora miestnej hospodárskej základne, zavádzanie inovácií, rozvoj poľnohospodárstva, rozvoj digitalizácie, realizácia SMART riešení, skvalitňovanie verejných služieb), mobilita (rekonštrukcia miestnych komunikácií, budovanie dopravnej infraštruktúry, vrátane cyklistických tratí), technická infraštruktúra (vybudovanie technickej vybavenosti obce – kanalizácia, ČOV) a partnerská spolupráca (spolupráca s partnerskými obcami).
- B.) **Sociálna oblasť** – prioritná oblasť pozostávajúca taktiež zo 4 rozvojových priorít: bývanie (podpora bývania v obci, príprava pozemkov na IBV), verejné priestory a bezpečnosť (úprava verejných priestorov, ochrana pred zosuvmi, prevencia kriminality), sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť (skvalitnenie občianskej vybavenosti) a kultúra, šport a voľný čas (podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).
- C.) **Environmentálna oblasť** – tretia prioritná oblasť pozostáva z 2 rozvojových priorít: odpadové hospodárstvo (podpora triedeného zberu, zvyšovanie úrovne vytriedenia komunálnych odpadov) a adaptácia na zmenu klímy, znižovanie produkcie CO₂ (realizácia zelených a modrých investícií, zvyšovanie biodiverzity, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, realizácia protipovodňových a vodozádržných opatrení).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení a projektových zámerov, bude obec naplňovať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 6 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov

Vízia <i>„Obec Klenov je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby“</i>			
Hlavný cieľ <i>„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“</i>			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Strategický cieľ	<i>Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry</i>	<i>Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky spoločenského vyžitia</i>	<i>Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie</i>
Priority	• Rozvoj lokálnej ekonomiky, budovanie SMART infraštruktúry • Mobilita • Technická infraštruktúra • Partnerská a cezhraničná spolupráca	• Bývanie • Verejné priestory a bezpečnosť • Sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť • Kultúra, šport a voľný čas	• Odpadové hospodárstvo • Adaptácia na zmenu klímy, znižovanie produkcie CO₂
Opatrenia	1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov 1.2 Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb 1.3 Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry 1.4 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry 1.5 Zlepšenie technickej vybavenosti obce 1.6 Spolupráca s partnerskými obcami	2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania 2.2 Skvalitňovanie verejných priestorov, vrátane zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov 2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti 2.4 Podpora spoločenského a kultúrneho života	3.1 Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov 3.2 Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity 3.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE 3.4 Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry

Zdroj: vlastné spracovanie

C-Programová časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projektové zámery na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a projektových zámerov. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projektové zámery, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia a projektové zámery podľa prioritných oblastí

V strategickú časť zadefinované priority v rámci troch prioritných oblastí (hospodárskej, sociálnej, environmentálnej) obsahujú viaceré opatrenia, pričom každé opatrenie pozostáva z jedného alebo viacerých konkrétnych projektových zámerov. Tie sú plne v súlade s 5 hlavnými politickými cieľmi politiky súdržnosti Európskej únie na programové obdobie 2021-2027. Realizácia projektových zámerov v rámci zadefinovaných opatrení podporí **inteligentnú transformáciu hospodárstva**, napomôže **prechodu na ekologickejšiu nízkouhlíkovú Európu**, posilní **mobilitu a digitalizáciu**, prispeje k budovaniu **sociálnejšej Európy** a posilní **miestny rozvoj** (samozrejme, myslí sa tu realizácia projektových zámerov na území obce – pričom tieto projektové zámery svojím malým dielom napomôžu realizácii systémových zmien v celoslovenskom a európskom meradle).

Všetky projektové zámery, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Niektoré projektové zámery sú pritom „zložitejšie“ – budú si vyžadovať napr. spracovanie projektovej dokumentácie, inžinierske činnosti, zapojenie väčšieho počtu osôb do manažmentu takéhoto projektu a pod. Zároveň sú tu však uvedené aj také projektové zámery, ktoré predstavujú spravidla jednoduchšie „činnosti“ (nie je potrebné realizovať ich ako projekt; spravidla ide „jednoduchšie“, menej náročné činnosti). Všetky takéto zámery – či už „jednoduchšie“ alebo „zložitejšie“ – budeme v tejto aj ďalších kapitolách označovať pod rovnakým názvom **„projektový zámer“**.

Všetky projektové zámery, ktoré sú v tomto PHSR zadefinované, môžu byť realizované v rámci **integrovaných investičných balíkov**, zadefinovaných či už v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (**PHRSR VÚC Prešov**) alebo v integrovanej územnej stratégii SPR Šariš (**IUS SPR Šariš**); môžu byť taktiež zahrnuté medzi **integrované územné investície** (financované z EŠIF).

Formulár 7 (P1): Prehľad opatrení a projektových zámerov podľa oblastí

Prioritná oblasť 1 – HOSPODÁRSKA	
Opatrenie	Projektový zámer
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov	Proj. zámer 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci - príprava pozemkov, budov, priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj existujúcich podnikateľských aktivít - prenájom obecných pozemkov a budov - podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty - podpora poľnohospodárskych subjektov

	Proj. zámer 1.1.2: Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov - zavádzanie nových produktov, zlepšených procesov, využívanie nových materiálov, zlepšovanie výrobných metód
1.2 Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb	Proj. zámer 1.2.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby, zriadenie digitálnej úradnej tabule - realizácia podporných aktivít pri zavádzaní digitálnych riešení do spoločnosti (napr. v doprave, cestovnom ruchu, odpadovom hospodárstve, vo výrobných procesoch, pri poskytovaní elektronických služieb občanom a pod.) Proj. zámer 1.2.2: Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce - realizácia vzdelávacích aktivít pre zamestnancov pracujúcich v podnikoch a verejnej správe a pre miestnych obyvateľov
1.3 Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry	Proj. zámer 1.3.1: Budovanie drobnej turistickej infraštruktúry v katastri obce (mobiliár, informačné tabule, náučné chodníky a pod.) - zlepšenie možností aktívneho trávenia voľného času pre obyvateľov obce - osadenie prvkov voľnočasovej a turistickej infraštruktúry (lavičky, mobiliár, a iné) - zlepšenie atraktivity obce z hľadiska cestovného ruchu formou vybudovania náučných chodníkov v obci - vytýčenie, úprava trasy a značenie trasy náučných chodníkov - tvorba a osadenie náučno-informačných tabúl - zriadenie doplnkových objektov náučných chodníkov – prvkov drobnej architektúry náučných chodníkov Proj. zámer 1.3.2: Obnova prírodných studničiek v extraviláne aj intraviláne obce - vyčistenie, obnova záchytného objektu studničky (strieška, kryt a pod.) - úprava priestoru okolo studničiek – terén, odtok, drobná infraštruktúra (lavičky, prístrešky, informačné tabule a pod.)

	Proj. zámer 1.3.3: Výstavba lyžiarskeho vleku, poskytovanie súčinnosti pri budovaní ubytovacích kapacít - vybudovanie lyžiarskeho vleku na realizáciu športovo-rekreačných činností obyvateľov a návštevníkov obce - podporné administratívne a poradenské služby zo strany obce pre súkromné subjekty realizujúce stavbu ubytovacích zariadení v obci Proj. zámer 1.3.4: Budovanie športovo-oddychových zariadení, plôch a tratí (napr. na bežecké lyžovanie, korčuľovanie, beh, cyklistika a pod.) - výstavba športovo-oddychových zariadení - výstavba tratí na bežecké lyžovanie - výstavba korčuľarských plôch - výstavba bežeckých tratí - výstavba cyklistických tratí
1.4 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	Proj. zámer 1.4.1: Modernizácia miestnych komunikácií - obnova poškodeného povrchu miestnych komunikácií Proj. zámer 1.4.2: Úprava a rozšírenie odstavnej plochy pri cintoríne - obnova povrchu a priestoru odstavnej plochy pri objekte cintorína - kapacitné a priestorové rozšírenie odstavnej plochy Proj. zámer 1.4.3: Vybudovanie orientačného systému v obci - vybudovanie a osadenie smerového a informačného značenia v obci za účelom zlepšenia orientácie obyvateľov a turistov Proj. zámer 1.4.4: Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci, vrátane rozšírenie priestoru na obratisku autobusov - modernizácia a rekonštrukcia autobusových zastávok v obci (lavičky a iné) - úprava bezprostredného okolia zastávok (výsadba zelene, úprava terénu a iné) - návrh a práce spojené s rozšírením priestoru obratiska, slúžiaceho na otáčanie autobusov

	Proj. zámer 1.4.5: Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry - vybudovanie samostatných, od komunikácií stavebne oddelených cyklistických chodníkov - osadenie altánkov, lavičiek, informačných tabúl, nabíjačiek na elektrické bicykle a pod.
1.5 Zlepšenie technickej vybavenosti obce	Proj. zámer 1.5.1: Výstavba kanalizácie a ČOV - osadenie kanalizačného potrubia v celej obci - výstavba čističky odpadových vôd a pripojenie kanalizačných vetiev na ČOV Proj. zámer 1.5.2: Modernizácia obecného rozhlasu - výmena poškodených bodov obecného rozhlasu - výmena telekomunikačných rozvodov - zapojenie SMART prvkov do ovládania obecného rozhlasu
1.6 Spolupráca s partnerskými obcami	Proj. zámer 1.6.1: Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce - rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami
Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA	
Opatrenie	Projektový zámer
2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania	Proj. zámer 2.1.1: Komplexná príprava novej lokality IBV - vysporiadanie parciel v novej lokalite IBV - prípravné práce a následne vybudovanie potrebnej cestnej a technickej infraštruktúry v plánovanej IBV, podľa platnej projektovej dokumentácie - osadenie vodovodného a kanalizačného potrubia a napojenie na obecné inžinierske siete
2.2 Skvalitňovanie verejných priestorov, vrátane zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov	Proj. zámer 2.2.1: Vybudovanie kamerového systému - osadenie bezpečnostných kamier za účelom prevencie kriminality a protispoločenského správania v obci, príp. aj monitorovania bezpečnosti cestnej premávky Proj. zámer 2.2.2: Revitalizácia Panskej záhrady, vrátane obnovy schodiska - výsadba a údržba zelene v Panskej záhrade - vykonanie potrebných terénnych úprav - osadenie lavičiek, košov a mobiliáru - oprava schodiska

	Proj. zámer 2.2.3: Obnova a revitalizácia nádrže pod Rinevkou - vyčistenie a oprava nádrže pod Rinevkou - úprava brehov nádrže - osadenie mobiliáru okolo nádrže Proj. zámer 2.2.4: Vybudovanie rybníka a oddychovej zóny - vybudovanie rybníka s oddychovou zónou na realizáciu športovo-rekreačných aktivít obyvateľov a návštevníkov obce Proj. zámer 2.2.5: Realizácia zabezpečovacích prác v záujme ochrany osôb a majetku pred zosuvmi pôdy - realizácia rôznych vzájomne prepojených opatrení na elimináciu svahových deformácií (napr. odvodnenie územia, injektáž, oporné múry a pod.)
2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti	Proj. zámer 2.3.1: Rekonštrukcia obecnej budovy č. 34, zriadenie zariadenia sociálnych služieb pre seniorov alebo deti a mládež - komplexná obnova budovy č. 34 (oprava strechy, výmena otvorových výplní, obnova fasády, výmena rozvodov vody, plynu a elektroinštalácie, nákup interiérového vybavenia,...) - využitie zrekonštruovanej budovy na poskytnutie sociálnej služby v réžii obce Proj. zámer 2.3.2: Modernizácia cintorína, vrátane rekonštrukcie oplotenia a rozšírenia možností pochovávaní - kapacitné rozšírenie areálu cintorína - odkúpenie pozemkov v okolí cintorína do vlastníctva obce - vybudovanie oplotenia cintorína so vstupnou bránou - vybudovanie urnového hája a kolumbária
2.4 Podpora spoločenského, športového a kultúrneho života	Proj. zámer 2.4.1: Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies - podpora kultúrnych podujatí - podpora športových podujatí - podpora miestnych kultúrnych a športových telies

Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA	
Opatrenie	Projektový zámer
3.1 Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov	Proj. zámer 3.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov, zavádzanie SMART prvkov v odpadovom hospodárstve - zvýšenie efektivity triedeného zberu odpadov - rozšírenie možností zberu tzv. zeleného biologicky rozložiteľného a kuchynského odpadu z domácností - rozširovanie ponuky triedeného zberu o ďalšie druhy odpadov - implementácia rôznych SMART prvkov za účelom kvalitatívneho zlepšenia nakladania s odpadmi Proj. zámer 3.1.2: Výstavba spoločného zberného dvora viacerých obcí, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení - výstavba spoločného zberného dvora za účelom skvalitnenia nakladania s odpadmi v obci a zlepšovania možností na triedenie jednotlivých druhov odpadov - obstaranie príslušnej komunálnej techniky na prevádzku zberného dvora (traktor, nakladače, kontajnery a pod.) Proj. zámer 3.1.3: Vybudovanie kontajnerového stojiska pri obratisku autobusov - vybudovanie priestoru stanovišťa pre kontajnery ako prvku verejného priestoru na sústredenie odpadov a ich oddelenie od okolia - osadenie maloobjemových kontajnerov na triedený zber odpadu Proj. zámer 3.1.4: Dokončenie rekultivácie skládky odpadov - realizácia potrebných rekultivačných prác na existujúcej skládke odpadov
3.2 Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity	Proj. zámer 3.2.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov - výkon starostlivosti o verejnú zeleň - výsadba novej zelene (stromy, kríky, tráva, kvety a pod.) za účelom rozširovania zelených plôch v intraviláne obce

	Proj. zámer 3.2.2: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí - v spolupráci rôznymi subjektmi realizácia rôznych ďalších adaptačných opatrení, ako napr. dažďová záhrada, hmyzí hotel, včelia záhrada, vodná fontána, zelené parkovisko a pod.
3.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE	Proj. zámer 3.3.1: Výstavba fotovoltických elektrární na strechách obecných budov - osadenie príslušnej techniky na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie Proj. zámer 3.3.2: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách - realizácia ďalších podporných krokov na využívanie OZE a AZE (napr. zatepľovanie budov, výmena kotlov a pod.) Proj. zámer 3.3.3: Komplexná obnova budov vo vlastníctve obce, vrátane zvýšenia ich energetickej efektívnosti - výmena poškodenej strešnej krytiny - zateplenie budov, úprava fasády - výmena otvorových výplní - rekonštrukcia interiérových priestorov (elektroinštalácia, rozvody vody a kúrenia, výmena kotlov, omietky, podlahy) - obstaranie vnútorného vybavenia
3.4 Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry	Proj. zámer 3.4.1: Realizácia protipovodňových a vodozádržných opatrení - vykonanie potrebných úprav na miestnych vodných tokoch, ktoré sa počas privalových alebo dlhotrvajúcich dažďov vylievajú a predstavujú ohrozenie pre ich okolie - realizácia vodozádržných opatrení v extraviláne aj intraviláne obce

Zdroj: Obecný úrad Klenov, vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PHSR obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHSR obce boli stanovené spravidla ako nulové v roku 2024, cieľové hodnoty boli stanovené pre roky 2027 a 2030.

Formulár 8 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov v rámci jednotlivých opatrení PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2024	2027	2030
Hospodárska oblasť						
Opatrenie 1.1. - Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov						
Výsledok	Podpora podnikateľa	OcÚ	počet / rok	0	1	2
Opatrenie 1.2. - Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb						
Výsledok	Realizované digitálne riešenia	OcÚ, zamestnávateľa	počet	0	2	4
Výstup	Osadená digitálna úradná tabuľa	OcÚ	objekt	0	1	1
Opatrenie 1.3. - Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry						
Výsledok	Vybudovaná drobná turistická infraštruktúra	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Výsledok	Obnovené prírodné studničky	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Výstup	Vybudovaný lyžiarsky vlek	OcÚ	objekt	0	0	1
Výsledok	Nové ubytovacie zariadenia v obci	OcÚ	počet	1	2	3

Výsledok	Vybudované športovo-oddychové zariadenia a trate	OcÚ	súbor objektov a aktivít	0	1	1
Opatrenie 1.4. - Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry						
Výsledok	Zrekonštr. miestne komunikácie	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Upravená odstavňá plocha pri cintoríne	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Vybudovaný orientačný systém v obci	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Výsledok	Rozšírená plocha obrátiska autobusov	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Zrekonštruované autobusové zastávky	OcÚ	počet	0	2	2
Výsledok	Novo vybudované cyklistické chodníky	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Vybudovaná doplnková infraštruktúra pri cyklistických chodníkoch	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Opatrenie 1.5. - Zlepšenie technickej vybavenosti obce						
Výsledok	Vybudovaná kanalizačná sieť	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Vybudovaná ČOV	OcÚ	objekt	0	0	1
Dopad	Obyvatelia pripojení na verejnú kanalizačnú sieť	OcÚ	počet	0	0	250
Výsledok	Zrekonštr. obecný rozhlas	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Opatrenie 1.6. - Spolupráca s partnerskými obcami						
Výsledok	Podporené partnerské projekty	OcÚ	počet	0	1	2
Sociálna oblasť						
Opatrenie 2.1. - Tvorba možností pre rozvoj bývania						
Výsledok	Komplexne pripravená lokalita IBV s vybudovanou infraštruktúrou	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Dopad	Vyšší počet obyvateľov obce (o koľko)	OcÚ	počet	0	10	30
Opatrenie 2.2. - Skvalitňovanie verejných priestorov, vrátane zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov						
Výstup	Nové kamery monitorujúce verejné priestory	OcÚ	počet	0	10	10

Výsledok	Revitalizovaná Panská záhrada, opravené schody	OcÚ	súbor objektov a aktivít	0	1	1
Výsledok	Obnovená nádrž pod Rinevkou	OcÚ	objekt	0	0	1
Výsledok	Vybudovaný rybník s príľahlou oddychovou zónou	OcÚ	súbor objektov a aktivít	0	0	1
Opatrenie 2.3. - Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti						
Výsledok	Zrekonštr. obecná budova č. 34	OcÚ	objekt	0	0	1
Výsledok	Vybudované zariadenie sociálnych služieb	OcÚ	objekt	0	0	1
Výsledok	Modernizovaný cintorín	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Druhy pochovávaní na pohrebisku	OcÚ	počet	1	3	3
Výsledok	Realizované zabezpečovacie práce na elimináciu zosuvov	OcÚ	súbor objektov a aktivít	0	1	1
Opatrenie 2.4. - Podpora spoločenského, športového a kultúrneho života						
Výsledok	Zrealizované kultúrne a športové podujatia	OcÚ	počet/rok	4	5	6
Výsledok	Podporené subjekty	OcÚ	počet/rok	0	1	2
Environmentálna oblasť						
Opatrenie 3.1. - Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov						
Výsledok	Skvalitnený systém zberu odpadov	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Výstup	Vybudovaný zberný dvor	OcÚ	objekt	0	1	1
Výstup	Obstaraná technika a zariadenia na zberný dvor	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Výsledok	Vybudované stojisko na obratisku autobusov	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Rekultivovaná skládka odpadov	OcÚ	objekt	0	0	1
Výsledok	Úroveň vytriedenia odpadov	OcÚ	%	55	65	75
Opatrenie 3.2. - Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity						
Výsledok	Revitalizovaná zeleň na verejných priestranstvách	OcÚ	súbor objektov	0	1	1

Výsledok	Realizované ďalšie adaptačné opatrenia	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Opatrenie 3.3. - Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE						
Výstup	Osadené fotovoltaické panely na obecných budovách	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Obnovené obecné budovy	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Nižšia spotreba energie v budovách	OcÚ	%	0	30	60
Opatrenie 3.4. - Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry						
Výsledok	Realizované protipovodňové a vodozádržné opatrenia	OcÚ	súbor objektov a aktivít	0	1	1

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad Klenov, vlastné spracovanie

D-Realizačná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektových zámerov. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladanú (odhadovanú) výšku zdrojov na ich realizáciu.

Formulár 9 (R1): Akčný plán

Opatrenie, projektový zámer	Odhadovaný termín realizácie	Financovanie (tis. eur)	Zodpovedný
HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
PRIORITA: ROZVOJ LOKÁLNEJ EKONOMIKY, BUDOVANIE SMART INFRAŠTRUKTÚRY			
Opatrenie 1.1: Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov			
Proj. zámer 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	2024-2030	1,00	obec
Proj. zámer 1.1.2: Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov	2024-2030	0,50	obec, firmy
Opatrenie 1.2: Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb			
Proj. zámer 1.2.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby, zriadenie digitálnej úradnej tabule	2024-2030	10,00	obec, firmy
Proj. zámer 1.2.2: Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce	2024-2030	0,50	obec
Opatrenie 1.3: Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry			
Proj. zámer 1.3.1: Budovanie drobnej turistickej infraštruktúry v katastri obce (mobiliár, informačné tabule, náučné chodníky a pod.)	2024-2030	30,00	obec
Proj. zámer 1.3.2: Obnova prírodných studničiek v extraviláne aj intraviláne obce	2024-2026	5,00	obec
Proj. zámer 1.3.3: Výstavba lyžiarskeho vleku, poskytovanie súčinnosti pri budovaní ubytovacích kapacít	2025-2030	150,00	obec, firmy

Proj. zámer 1.3.4: Budovanie športovo-oddychových zariadení, plôch a tratí (napr. na bežecké lyžovanie, korčuľovanie, beh, cyklistika a pod.)	2025-2030	30,00	obec
PRIORITA: MOBILITA			
Opatrenie 1.4: Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
Proj. zámer 1.4.1: Modernizácia miestnych komunikácií	2024-2030	120,00	obec
Proj. zámer 1.4.2: Úprava a rozšírenie odstavnej plochy pri cintoríne	2024-2025	5,00	obec
Proj. zámer 1.4.3: Vybudovanie orientačného systému v obci	2025	5,00	obec
Proj. zámer 1.4.4: Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci, vrátane rozšírenie priestoru na obratisku autobusov	2024-2026	10,00	obec
Proj. zámer 1.4.5: Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry	2025-2028	400,00	obec, VÚC, partneri
PRIORITA: TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA			
Opatrenie 1.5: Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Proj. zámer 1.5.1: Výstavba kanalizácie a ČOV	2025-2030	1 000,00	obec
Proj. zámer 1.5.2: Modernizácia obecného rozhlasu	2024-2025	8,00	obec
PRIORITA: PARTNERSKÁ A CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA			
Opatrenie 1.6: Spolupráca s partnerskými obcami			
Proj. zámer 1.6.1: Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce	2024-2030	2,00	obec
SOCIÁLNA OBLASŤ			
PRIORITA: BÝVANIE			
Opatrenie 2.1: Tvorba možností pre rozvoj bývania			
Proj. zámer 2.1.1: Komplexná príprava novej lokality IBV	2026-2028	100,00	obec
PRIORITA: VEREJNÉ PRIESTORY A BEZPEČNOSŤ			
Opatrenie 2.2: Skvalitňovanie verejných priestorov, vrátane zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov			
Proj. zámer 2.2.1: Vybudovanie kamerového systému	2025-2026	15,00	obec
Proj. zámer 2.2.2: Revitalizácia Panskej záhrady, vrátane obnovy schodiska	2026-2027	50,00	obec
Proj. zámer 2.2.3: Obnova a revitalizácia nádrže pod Rinevkou	2026-2028	150,00	obec
Proj. zámer 2.2.4: Vybudovanie rybníka a oddychovej zóny	2026-2028	80,00	obec
Proj. zámer 2.2.5: Realizácia zabezpečovacích prác v záujme ochrany osôb a majetku pred zosuvmi pôdy	2024-2030	200,00	obec, iné subjekty
PRIORITA: SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA, OBČIANSKA VYBAVENOSŤ			
Opatrenie 2.3: Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti			

Proj. zámer 2.3.1: Rekonštrukcia obecnej budovy č. 34, zriadenie zariadenia sociálnych služieb pre seniorov alebo deti a mládež	2027-2029	1 000,00	obec
Proj. zámer 2.3.2: Modernizácia cintorína, vrátane rekonštrukcie oplotenia a rozšírenia možností pochovávaní	2025-2026	30,00	obec
PRIORITA: KULTÚRA, ŠPORT A VOĽNÝ ČAS			
Opatrenie 2.4: Podpora spoločenského, športového a kultúrneho života			
Proj. zámer 2.4.1: Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies	2024-2030	20,00	obec
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
PRIORITA: ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO			
Opatrenie 3.1: Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov			
Proj. zámer 3.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov, zavádzanie SMART prvkov v odpadovom hospodárstve	2024-2025	5,00	obec
Proj. zámer 3.1.2: Výstavba spoločného zberného dvora viacerých obcí, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení	2025-2027	250,00	obec
Proj. zámer 3.1.3: Vybudovanie kontajnerového stojiska pri obrátisku autobusov	2024-2025	2,00	obec
Proj. zámer 3.1.4: Dokončenie rekultivácie skládky odpadov	2025-2030	200,00	obec
PRIORITA: ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY, ZNIŽOVANIE PRODUKCIE CO₂			
Opatrenie 3.2: Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity			
Proj. zámer 3.2.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov	2024-2030	60,00	obec
Proj. zámer 3.2.2: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí	2025-2028	40,00	obec
Opatrenie 3.3: Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE			
Proj. zámer 3.3.1: Výstavba fotovoltických elektrární na strechách obecných budov	2025-2028	50,00	obec
Proj. zámer 3.3.2: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách	2024-2030	30,00	obec
Proj. zámer 3.3.3: Komplexná obnova budov vo vlastníctve obce, vrátane zvýšenia ich energetickej efektívnosti	2025-2030	500,00	obec
3.4 Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry			
Proj. zámer 3.4.1: Realizácia protipovodňových a vodozádržných opatrení	2025-2030	300,00	obec, ŠVP, š.p.

Zdroj: vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR

Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektových zámerov si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto zámery uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projektové zámery bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami.

V systéme riadenia a implementácie PHSR je **Riadiacim orgánom** na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu **Monitorovacieho výboru**. **Orgánom auditu** je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu **Platobného orgánu** vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu **Sprostredkovateľského orgánu**. PHSR ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016).

Samospráva bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PHSR berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z EŠIF) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy, rôzne informačné stretnutia a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas, úradnú tabuľu a osobné podanie. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PHSR prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa realizácie tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu, kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PHSR bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétného projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PHSR bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár 10 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR počas jeho platnosti 2024-2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2026	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2027	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2024-2030	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: vlastné spracovanie

E-Finančná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, projektových zámerov za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektových zámerov.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PHSR uvedená pri jednotlivých projektových zámeroch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektového zámeru. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektových zámerov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projektové zábery sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a projektových zámerov, uvedených v tomto PHSR, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB, ...),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny – AOTP...),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- Svetová banka,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného PHSR je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 11 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Oblasť	rok							Spolu (tis. €)
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Hospodárska	12,20	178,80	345,80	459,20	632,50	126,40	22,10	1 777,00
Sociálna	4,00	60,00	139,00	291,00	734,00	408,00	9,00	1 645,00
Environmentálna	15,00	163,00	428,00	248,00	237,00	228,00	118,00	1 437,00
SPOLU (tis. €)	31,20	401,80	912,80	998,20	1 603,50	762,40	149,10	4 859,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektových zámerov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie k tomu-ktorému projektovému zámeru (ak relevantné) a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár 12 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (tis. eur)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	Iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu		
Opatrenie 1.1	1,50		1,00		0,50	1,50		
Opatrenie 1.2	10,50		8,00		2,50	10,50		
Opatrenie 1.3	215,00	51,00	46,00	12,00	6,00	115,00	100,00	
Opatrenie 1.4	540,00	442,00	52,00		43,00	537,00	3,00	
Opatrenie 1.5	1 008,00	400,00	546,00		62,00	1 008,00		
Opatrenie 1.6	2,00			1,00	1,00	2,00		
Opatrenie 2.1	100,00	51,00	6,00		3,00	60,00	40,00	
Opatrenie 2.2	495,00	238,00	240,00		17,00	495,00		
Opatrenie 2.3	1 030,00	875,50	103,00		51,50	1 030,00		
Opatrenie 2.4	20,00			4,00	16,00	20,00		
Opatrenie 3.1	457,00		425,00		12,00	437,00		20,00
Opatrenie 3.2	100,00	85,00	10,00		5,00	100,00		
Opatrenie 3.3	580,00	493,00	58,00		29,00	580,00		
Opatrenie 3.4	300,00	255,00	30,00		15,00	300,00		
SPOLU	4 859,00	2 890,50	1 525,00	17,00	263,50	4 696,00	143,00	20,00

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Finančný rámec na realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektových zámerov je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia a projektové zábery PHSR na celé jeho obdobie. Obsahuje podrobné členenie predpokladaných finančných zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých projektových zámerov.

Formulár 13 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR

Číslo opatrenia	Kód a názov projektového zámeru	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ-výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projekt. zámeru	RN Spolu (tis. eur)	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				rok			Národné celkom	EÚ (EŠIF + Plán obnovy) celkom				
					a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
I. Hospodárska oblasť					1 777,00 €	1 677,00 €	784,00 €	893,00 €	100,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 1.1	1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2024-2030	1,00 €	1,00 €	1,00 €					
	1.1.2 Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2024-2030	0,50 €	0,50 €	0,50 €					
Opat. 1.2	1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby, zriadenie digitálnej úradnej tabule		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2024-2030	10,00 €	10,00 €	10,00 €					
	1.2.2 Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce		zvýšená zamestnanosť obyvateľstva	2024-2030	0,50 €	0,50 €	0,50 €					

Opat. 1.3	1.3.1 Budovanie drobnej turistickej infraštruktúry v katastri obce (mobiliár, informačné tabule, náučné chodníky a pod.)	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vyšší počet turistov v obci; lepšie zdravie obyvateľov	2024-2030	30,00 €	30,00 €	4,50 €	25,50 €				
	1.3.2 Obnova prírodných studničiek v extraviláne aj intraviláne obce		vyšší počet turistov v obci; vyššia atraktivita územia	2024-2026	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
	1.3.3 Výstavba lyžiarskeho vleku, poskytovanie súčinnosti pri budovaní ubytovacích kapacít	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vyšší počet turistov v obci; vyššia atraktivita územia	2025-2030	150,00 €	50,00 €	50,00 €	100,00 €				
	1.3.4 Budovanie športovo-oddychových zariadení, plôch a tratí (napr. na bežecké lyžovanie, korčuľovanie, beh, cyklistika a pod.)	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vyšší počet turistov v obci; lepšie zdravie obyvateľov	2025-2030	30,00 €	30,00 €	4,50 €	25,50 €				
Opat. 1.4	1.4.1 Modernizácia miestnych komunikácií	2112 - Miestne komunikácie	zabezpečený kvalitný prístup k domom a bytom; zvýšená bezpečnosť chodcov	2024-2030	120,00 €	120,00 €	18,00 €	102,00 €				
	1.4.2 Úprava a rozšírenie odstavnej plochy pri cintoríne	2112 - Miestne komunikácie	dostatočná kapacita miest na parkovanie	2024-2025	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
	1.4.3 Vybudovanie orientačného systému v obci	2112 - Miestne komunikácie	dobrá orientácia v obci	2025	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
	1.4.4 Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci, vrátane rozšírenie priestoru na obrátisku autobusov	2112 - Miestne komunikácie	zvýšený komfort a bezpečnosť ľudí pri čakaní na autobusový spoj; lepšie podmienky pre prevádzku verejnej dopravy	2024-2026	10,00 €	10,00 €	10,00 €					

	1.4.5 Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry	2112 - Miestne komunikácie	vyšší počet turistov v obci; lepšie zdravie obyvateľov	2025-2028	400,00 €	400,00 €	60,00 €	340,00 €				
Opat. 1.5	1.5.1 Výstavba kanalizácie a ČOV	2223 - Miestne kanalizácie	novovo vybudovaná kanalizačná sieť v obci, vrátane ČOV; čistejšie životné prostredie; lepšie zdravie obyvateľov	2025-2030	1 000,00 €	1 000,00 €	600,00 €	400,00 €				
	1.5.2 Modernizácia obecného rozhlasu	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	kvalitný komunikačný kanál medzi samosprávou a obyvateľmi	2024-2025	8,00 €	8,00 €	8,00 €					
Opat. 1.6	1.6.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce		2 podporené partnerské projekty	2024-2030	2,00 €	2,00 €	2,00 €					
II. Sociálna oblasť					1 645,00 €	1 605,00 €	440,50 €	1 164,50 €	40,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 2.1	2.1.1 Komplexná príprava novej lokality IBV		lokalita kompletne pripravená na výstavbu RD	2026-2028	100,00 €	60,00 €	9,00 €	51,00 €	40,00 €			
Opat. 2.2	2.2.1 Vybudovanie kamerového systému	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	vyššia bezpečnosť obyvateľov, lepšia ochrana majetku	2025-2026	15,00 €	15,00 €	15,00 €					
	2.2.2 Revitalizácia Panskej záhrady, vrátane obnovy schodiska		kvalitné verejné priestory	2026-2027	50,00 €	50,00 €	7,50 €	42,50 €				
	2.2.3 Obnova a revitalizácia nádrže pod Rinevkou	2152 - Priehrady	kvalitné verejné priestory	2026-2028	150,00 €	150,00 €	22,50 €	127,50 €				
	2.2.4 Vybudovanie rybníka a oddychovej zóny	2152 - Priehrady	kvalitné verejné priestory	2026-2028	80,00 €	80,00 €	12,00 €	68,00 €				

	2.2.5 Realizácia zabezpečovacích prác v záujme ochrany osôb a majetku pred zosuvmi pôdy		žiadne škody na zdraví a majetku z dôvodu zosuvov	2024-2030	200,00 €	200,00 €	200,00 €					
Opat. 2.3	2.3.1 Rekonštrukcia obecnej budovy č. 34, zriadenie zariadenia sociálnych služieb pre seniorov alebo detí a mládež	1274 - Ostatné budovy, i.n.	efektívne využívaný majetok obce	2027-2029	1 000,00 €	1 000,00 €	150,00 €	850,00 €				
	2.3.2 Modernizácia cintorína, vrátane rekonštrukcie oplozenia a rozšírenia možností pochovávaní	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	dôstojné podmienky na pietnom mieste	2025-2026	30,00 €	30,00 €	4,50 €	25,50 €				
Opat. 2.4	2.4.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies		kultúrne a športové podujatia konané na území obce	2024-2030	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
III. Environmentálna oblasť					1 437,00 €	1 437,00 €	604,00 €	833,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 3.1	3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov, zavádzanie SMART prvkov v odpadovom hospodárstve		skvalitnený systém triedeného zberu, vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2024-2025	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
	3.1.2 Výstavba spoločného zberného dvora viacerých obcí, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2025-2027	250,00 €	250,00 €	250,00 €					
	3.1.3 Vybudovanie kontajnerového stojiska pri obratisku autobusov	2421 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2024-2025	2,00 €	2,00 €	2,00 €					

	3.1.4 Dokončenie rekultivácie skládky odpadov		priaznivé ŽP	2025-2030	200,00 €	200,00 €	200,00 €					
Opat. 3.2	3.2.1 Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov		kvalitnejšia zeleň	2024-2030	60,00 €	60,00 €	9,00 €	51,00 €				
	3.2.2 Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí		realizované dodatočné adaptačné opatrenia	2025-2028	40,00 €	40,00 €	6,00 €	34,00 €				
Opat. 3.3	3.3.1 Výstavba fotovoltických elektrární na strechách obecných budov		vyšší podiel elektrickej energie získanej z OZE	2025-2028	50,00 €	50,00 €	7,50 €	42,50 €				
	3.3.2 Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách		vyšší podiel elektrickej energie získanej z OZE	2024-2030	30,00 €	30,00 €	4,50 €	25,50 €				
	3.3.3 Komplexná obnova budov vo vlastníctve obce, vrátane zvýšenia ich energetickej efektívnosti		nižšia spotreba energie na prevádzku budov	2025-2030	500,00 €	500,00 €	75,00 €	425,00 €				
Opat. 3.4	3.4.1 Realizácia protipovodňových a vodozádržných opatrení	2152 - Priehrady	žiadne škody na zdraví a majetku z dôvodu povodní	2025-2030	300,00 €	300,00 €	45,00 €	255,00 €				
Celkom					4 859,00 €	4 719,00 €	1 828,50 €	2 890,50 €	140,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €

Zdroj: Obecný úrad Klenov, vlastné spracovanie

Systém hodnotenia a zaradovania projektových zámerov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PHSR bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri ich výbere bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektových zámerov je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projektové zábery, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projektové zábery, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projektové zábery s oporou vo VZN obce, projektové zábery Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projektové zábery s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projektové zábery s ukončeným procesom verejného obstarávania), projektové zábery, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce a projektové zábery, ktoré majú vysokú podporu u obyvateľstva. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projektové zábery, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projektové zábery nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Formulár 14 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektových zámerov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projektové zábery
1	Najvyššia	a) projektové zábery vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projektové zábery riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu	1.5.1; 1.5.2; 2.2.5;
2	Vysoká	a) projektové zábery s oporou vo VZN obce b) projektové zábery s právoplatným stavebným povolením c) projektové zábery MAS d) projektové zábery OOCR e) projektové zábery miestnych rozvojových organizácií f) projektové zábery s vysokou podporou obyvateľov g) projektové zábery s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projektové zábery, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná	1.3.1; 1.3.2; 1.4.1; 1.4.2; 1.4.4; 1.4.5; 2.1.1; 2.2.2; 2.2.3; 2.3.1; 2.3.2; 2.4.1; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4; 3.2.1; 3.2.2; 3.3.1; 3.3.2; 3.3.3; 3.4.1;
3	Stredná	projektové zábery s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projektové zábery, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná	1.1.2; 1.2.1; 1.2.2; 1.3.4; 1.4.3; 1.6.1; 2.2.1; 2.2.4;
4	Nízka	projektové zábery v štádiu zámerov / úvah	1.1.1; 1.3.3;
5	Najnižšia	ostatné	

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Formulár 15 (Z1): Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<u>Názov dokumentu:</u> Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klenov na roky 2024-2030 <u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa Metodiky tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, vydanéj Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, január 2020, Metodiky na spracovanie Programu rozvoja obce, vydanéj Inštitútom priestorového plánovania, september 2016 a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanéj Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.
Spracovanie	<u>Forma a obdobie spracovania:</u> spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Dokument bol spracovaný v zime 2023/2024. <u>Riadiaci tím:</u> riadiaci tím pozostával z 2 členov a v procese spracovania mal 2 pracovné zasadania. <u>Účasť verejnosti a komunikácia s ňou:</u> verejnosť participovala na procese spracovania PHSR prostredníctvom prieskumu názorov. <u>Autor dokumentu:</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD.; www.dokumentypreobce.sk <u>Náklady na spracovanie:</u> z rozpočtu obce.
Prerokovanie	<u>Prerokovanie v orgánoch samosprávy dňa:</u> 23.05.2024.
Schválenie	<u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klenov na roky 2024-2030“.

Zdroj: vlastné spracovanie

Prílohy

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Inštitút priestorového plánovania (2016): *Stručná metodika spracovania Programu rozvoja obce a Spoločného programu rozvoja obcí*. Bratislava: september 2016.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.

PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2021-2030

MŽP (2018): *Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy*. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia, aktualizácia 2018.

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (2020): *Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja*. Bratislava: január 2020.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Územný plán obce Klenov

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030

Weisová, D., Bernátová, M. (2012): *Strategické plánovanie samosprávy*. Žilina: Municipalia, 2012.

Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk

datacube.statistics.sk

datacube.statistics.sk/SODB/

<http://cp.atlas.sk>

<http://enviroataze.enviroportal.sk>

<http://uzemia.enviroportal.sk>

<https://gis.nlcsk.org/islhp/#lesnictvo>

statdat.statistics.sk

www.beiss.sk

www.cdb.sk

www.ives.minv.sk/heraldreg

www.maps.google.com

www.minv.sk

www.orsr.sk

www.pamiatky.sk

www.registeruz.sk

www.scitanie.sk

www.statistics.sk

www.zrsr.sk

Zoznam skratiek použitých v PHSR

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	NFP	Nenávratný finančný príspevok
AZE	Alternatívne zdroje energie	NN	Nízke napätie
b.j.	Bytové jednotky	NPR	Národná prírodná rezervácia
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	OcÚ	Obecný úrad
CDB	Cestná databanka	o. i.	Okrem iného
CLLD	Community-led Local Development (Miestny rozvoj vedený komunitou)	OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
CR	Cestovný ruch	OZE	Obnoviteľné zdroje energie
ČOV	Čistička odpadových vôd	PA	Povodňová aktivita
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor	PP	Prírodná pamiatka
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	PR	Prírodná rezervácia
EIB	Európska investičná banka	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce	PSK	Prešovský samosprávny kraj
ha	Hektár	SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
IBV	Individuálna bytová výstavba	SPR	Strategicko-plánovací región
IUI	Integrovaná územná investícia	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
KZAM	Klasifikácia zamestnaní	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
MAS	Miestna akčná skupina	ÚSES	Územný systém ekologickej stability
MOK	Maloobjemový kontajner	TTP	Trvalé trávne porasty
MRK	Marginalizované rómske komunity	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
MSP	Malí a strední podnikatelia	VÚC	Vyšší územný celok
MŽP	Ministerstvo životného prostredia	VZN	Všeobecne záväzné nariadenie

Zoznam máp, tabuliek, grafov, obrázkov a formulárov

Mapy

Mapa 1: Poloha obce Klenov - širšie vzťahy	3
Mapa 2: Poloha obce Klenov voči susediacim obciam	4

Tabuľky

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov	12
Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát	13
Tabuľka 3: Environmentálne záťaž v obci Klenov	15
Tabuľka 4: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva	16
Tabuľka 5: Vývoj priemerného veku obyvateľstva	20
Tabuľka 6: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín	20
Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti	21
Tabuľka 8: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania	21
Tabuľka 9: Vývoj nezamestnanosti v obci	23
Tabuľka 10: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2023	23
Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa profesie (SK ISCO-08) vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie (k 31.12.2023)	25
Tabuľka 12: Počet domov podľa typu domu	26
Tabuľka 13: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky	26
Tabuľka 14: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému	26
Tabuľka 15: Byty podľa obytných miestností	27
Tabuľka 16: Domy podľa obdobia výstavby	27
Tabuľka 17: Vybavenie technickou infraštruktúrou	28
Tabuľka 18: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2024)	29
Tabuľka 19: Infraštruktúra kultúry a športu	29
Tabuľka 20: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správných služieb	30
Tabuľka 21: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2023; v ha)	31

Grafy

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Klenov	17
Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023	18
Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023	18
Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023	19
Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2023	20
Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	22
Graf 7: Počet evidovaných UoZ v rokoch 2014-2023 (k 31.12.)	23
Graf 8: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2023	24
Graf 9: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2023	25

Obrázky

Obrázok 1: Finančné zdravie obce Klenov.....	33
Obrázok 2: Programy politiky súdržnosti v programovom období 2021 - 2027	36
Obrázok 3: Prehľad finančných zdrojov Programu Slovensko na obdobie 2021 - 2027	36
Obrázok 4: Strategicko-plánovacie regióny (SPR) a územia udržateľného mestského rozvoja (UMR) na území Prešovského kraja, ustanovené v programovom období 2021-2027	44

Formuláre

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR	8
Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR	9
Formulár 3 (Ú8): Štruktúra dokumentu	9
Formulár 4 (A8): STEEP analýza	38
Formulár 5 (A10): SWOT analýza	39
Formulár 6 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov	47
Formulár 7 (P1): Prehľad opatrení a projektových zámerov podľa oblastí	49
Formulár 8 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov v rámci jednotlivých opatrení PHSR	56
Formulár 9 (R1): Akčný plán	61
Formulár 10 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania	65
Formulár 11 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia	67
Formulár 12 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica	68
Formulár 13 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR	69
Formulár 14 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektových zámerov	74
Formulár 15 (Z1): Schválenie PHSR	75